
LETNO POROČILO 2014
LIVAR d.d.

KAZALO VSEBINE

POSLOVNO POROČILO

1. UVOD.....	1
1.1. OSNOVNI PODATKI.....	1
1.2. VODENJE IN UPRAVLJANJE DRUŽBE.....	2
1.3. BESEDA GLAVNEGA IZVRŠNEGA DIREKTORJA.....	3
1.4. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV USPEŠNOSTI POSLOVANJA.....	5
2. POSLOVNO POROČILO.....	6
2.1. PRODAJA.....	6
2.2. DOBIČKONOSNOST POSLOVANJA.....	7
2.3. INVESTICIJE.....	10
2.4. ZAPOSLENI.....	11
2.5. RAZVOJ.....	12
2.6. OKOLJE.....	13
2.7. DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA.....	13
3. UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	14
4. NAČRTI ZA NAPREJ.....	16

RAČUNOVODSKO POROČILO

1. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA.....	17
2. BILANCA STANJA.....	19
3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA.....	21
4. IZKAZ VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA.....	22
5. IZKAZ DENARNIH TOKOV.....	23
6. IZKAZ GIBANJA KAPITALA.....	25
7. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM.....	28
8. POJASNILA K BILANCI STANJA.....	40
9. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA.....	53
10. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI.....	63
11. UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	64
12. NEGOTOVOST GLEDE PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA.....	66
13. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	66
14. IZJAVE.....	67
14.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA.....	67
14.2. IZJAVA O UPRAVLJANJU.....	67
14.3. IZJAVA O PODRUŽNICAH.....	67

POSLOVNO POROČILO

1. UVOD

1.1. OSNOVNI PODATKI

Naziv: Livar, proizvodnja in obdelava ulitkov, d.d.

Naslov: Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica

Telefon: (01) 786-99-00

E-pošta: info@livar.si

Matična številka: 5504813

Davčna številka: 58984771

Dejavnost: (24.510) litje železa

Livar, proizvodnja in obdelava ulitkov, d.d. je vpisana v sodni register pri okrožnem sodišču v Ljubljani, pod vložno številko 1/13026/00.

Lastniška struktura :

75,0 %	Vimpro,d.o.o.
6,1 %	Societa' finanziaria di promozione della
4,6 %	Adriano Corsi, s.p.a.
4,5 %	Niobe,d.o.o.
3,3 %	Dinos, d.d.
1,6 %	Mecum, d.o.o.
4,9 %	Ostali

Višina kapitala na dan 31.12.2014: 4.302.311 EUR

Višina osnovnega kapitala na dan 31.12.2014 : 6.069.276 EUR

Število izdanih delnic na dan 31.12.2014: 6.069.276

Število redno zaposlenih na dan 31.12.2014: 494

1.2. VODENJE IN UPRAVLJANJE DRUŽBE

V letu 2014 je družba Livar d.d. prešla z dvotirnega na enotirni sistem vodenja.

Do 17.12.2014 je družba imela dvotirni sistem vodenja in upravljanja, družbo je vodila uprava, njeno delovanje pa je nadzoroval nadzorni svet v sledečih sestavah:

Uprava družbe:

01.01. – 21.05.2014

Predsednik uprave: Franc Rovere

21.05. – 17.12.2014

Predsednica uprave: Alenka Rabuza

Član uprave: Andrej Selan

Članica uprave: Nina Tušar Markež

Nadzorni svet družbe:

01.01.– 29.05.2014

Predsednik: Janko Čevka

Podpredsednik: Jože Kaligaro

Član: Vojko Rovere

Član: Janko Štehar

Član: Mitja Škrbec

Član: Jože Strmole

29.05.– 21.08.2014

Predsednik: Vojko Rovere

Podpredsednik: Jože Kaligaro

Član: Janko Čevka

Član: Janko Štehar

Član: Mitja Škrbec

Član: Jože Strmole

21.08.– 28.08.2014

Predsednik: Vojko Rovere

Podpredsednik: /

Član: Janko Čevka

Član: Janko Štehar

Član: Mitja Škrbec

Član: Jože Strmole

28.08.– 17.12.2014

Predsednik: Vojko Rovere

Podpredsednik: Janko Čevka

Član: Janko Štehar

Član: Mitja Škrbec

Član: Jože Strmole

Dne 17.12.2014 je bila na 22. skupščini družbe Livar d.d. potrjena sprememba pri vodenju in upravljanju družbe z dvotirnega na enotirni sistem. Vodenje Livarja je prevzel upravni odbor v sestavi:

Upravni odbor:

17.12.– 31.12.2014

Predsednik: Vojko Rovere

Namestnik predsednika: Jože Kaligaro

Član: Jože Strmole

Izvršni direktorji:

17.12.– 31.12.2014

Glavni izvršni direktor: Jože Kaligaro

Izvršna direktorica: Alenka Rabuza

Izvršni direktor: Andrej Selan

1.3. BESEDAGLAVNEGA IZVRŠNEGA DIREKTORJA

Poslovno leto 2014 je bilo z vidika poslovnoizidne uspešnosti poslovanja in izboljšanja finančnega položaja eno od Livarjevih najbolj uspešnih poslovnih let.

Delovanje družbe je bilo usmerjeno v zaključevanje prvega koraka prestrukturiranja družbe, uravnoteženja poslovnih procesov, ki so ključnega značaja za uspešno nadaljevanje poslovnega in začetek finančnega prestrukturiranja. Gre za temeljni korak, ki je bil usmerjen v ureditev osnovnega procesnega delovanja, povečanje procesne preglednosti in izboljšanje procesne učinkovitosti. Vsebinsko gledano je v začetku leta 2014 proces prestrukturiranja prišel do polovice poti in sledil je drugi del, s katerim bo potrebno vzpostavljene sisteme in procese vsebinsko nadgraditi in dolgoročno uravnotežiti, kar je bila ključna naloga leta 2014 in bo najpomembnejša tudi v letu

2015. V drugi polovici leta 2014 smo pričeli s postopki finančnega prestrukturiranja, katerega cilj je doseči takšen finančni položaj delovanja družbe, ki bo podpiral in omogočil uspešen zaključek poslovnega prestrukturiranja in uravnotežen dolgoročni razvoj.

Livar je tako v letu 2014 nadaljeval poslovno, finančno, kadrovsko in organizacijsko (procesno) preobrazbo in jo prilagajal zahtevam na trgu, vse te aktivnosti pa so pozitivno vplivale na doseganje rezultatov poslovanja. Načrtovani prihodki od prodaje so bili preseženi, ravno tako je bila presežena načrtovana višina EBITDA in čistega poslovnega izida. Poslovno leto 2014 je bilo tako zaključeno z EBITDA na ravni 8,3 mio EUR in s 15 % EBITDA marže, kar družbo že uvršča v skupino zelo dobro delujočih livarn v evropskem prostoru; s 4,1 mio EUR čistega dobička. Finančni položaj družbe se je močno izboljšal; z multiplikatorjem razmerja finančnega dolga in EBITDA pod 3,0x in razmerja EBITDA z obrestmi nad 8,0x, kar pomeni močno izboljšanje sposobnosti financiranja poslovanja in servisiranja finančnega dolga.

Za prihodnost smo si postavili osnovni strateški cilj, postati livarna znanja in tehnologije, razpoznana v vseh segmentih našega industrijskega delovanja. Gre za ključni, razvojno-strateški cilj delovanja družbe, ki so mu podrejene (1) investicije v funkciji osnovnega generatorja procesne učinkovitosti in razvoja, (2) spremembe prodajnega programa s povečevanjem zahtevnosti, sestavljenosti in cenovne ravni izdelkov, (3) razvoj kadrovske strukture s poudarkom na povečevanju kompetenc zaposlenih ter (4) doseganje ustreznega finančnega položaja.

V letu 2014 smo torej naredili prve korake, ki vodijo do omenjenega strateškega cilja. Del investicijskih vlaganj je že bil razvojno usmerjen v tehnično in tehnološko opremo, ki bo zagotavljala nadaljnji razvoj Livarja. V letu 2015 pa smo že pričeli z izvajanjem projektov, ki nas bodo na tej poti utrdili in omogočili krepitev naše poslovne konkurenčnosti. Uspešna izvedba projekta prodajne odličnosti s pomočjo svetovalne hiše Simon, Kucher & Partners, ene od najbolj priznanih svetovnih svetovalnih hiš s področja prodaje in marketinga, projekta nadgradnje informacijskih tehnologij, projekta procesnega reinženiranja in projekta spremembe sistema plač bodo porok za uresničitev ambicioznih ciljev prihodnosti.

Pri tem pa bo ključnega pomena nadaljevanje uspešnega sodelovanja z lastniki in finančnimi upniki, s katerimi zaključujemo proces dolgoročnega reprogramiranja finančnega dolga. Dosedanje sodelovanje nas je utrdilo v partnerski povezavi, ki je omogočila, da bomo po oceni do konca meseca julija 2015 zaključili s procesom, ki nam bo omogočil izpeljati vse strateške cilje v obdobju naslednjih petih let.

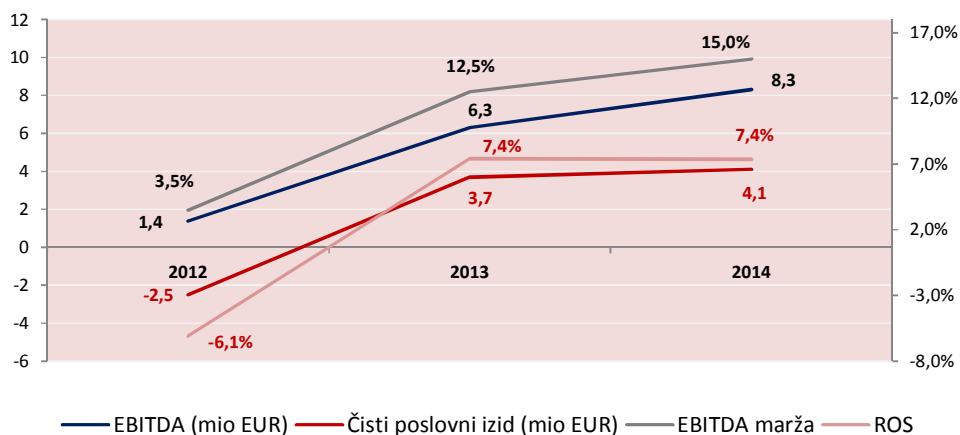
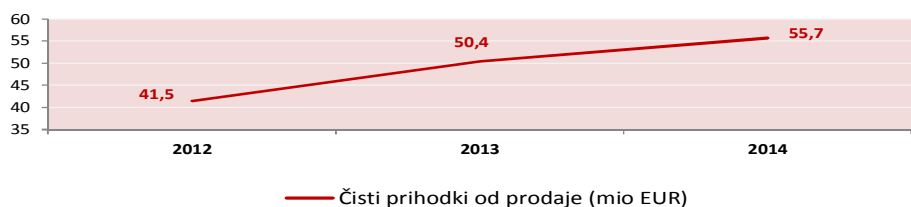
Na koncu pa naj izpostavim še najpomembnejše; zaposleni Livarja ste s svojim delom, nesebičnostjo in pripravljenostjo na odrekanje omogočili to, da že drugo leto uspešno poslujemo in znova postajamo ponosni na ime Livar. V času zadnjih nekaj let ste imeli ključno in istočasno najtežjo vlogo, ki ste jo opravili z odliko. Verjamem, da bo naše sodelovanje tudi v prihodnje temeljilo na vrednotah, ki smo ju postavili v ospredje; na preglednosti delovanja in zaupanju...

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

Jože Kaligaro,
glavni izvršni direktor

1.4. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV USPEŠNOSTI POSLOVANJA

v EUR	Jan - dec 2012	Jan - dec 2013	Jan - dec 2014
Ključni kazalniki uspešnosti poslovanja			
Finančni položaj			
Lastniški kapital	-2.956.554	397.886	4.302.311
Finančne obveznosti (dolžniški kapital)	22.535.971	24.957.997	22.960.812
Dolžniški kapital / EBITDA	15,6	4,0	2,8
Čiste finančne obveznosti (čisti dolžniški kapital)	22.157.889	24.762.865	22.522.976
Čisti dolžniški kapital / EBITDA	15,4	3,9	2,7
Dolžniški kapital / čisti investirani kapital (LK + DK)	115,1%	98,4%	84,2%
Obresti	1.070.122	1.047.254	1.003.434
EBITDA / obresti	1,35	6,00	8,32
ROE	85,0%	931,6%	95,3%
Dobičkonosnost poslovanja			
Čisti prihodki od prodaje	41.483.323	50.398.211	55.675.746
Dodana vrednost	12.885.715	18.582.998	22.807.441
Dodana vrednost na zaposlenega	24.904	39.616	46.538
Dodana vrednost v prihodkih od prodaje	31,1%	36,9%	41,0%
Stroški dela v dodani vrednosti	88,8%	66,2%	63,4%
EBIT	-828.863	4.627.961	6.413.692
EBIT marža	-2,0%	9,2%	11,5%
EBITDA	1.442.190	6.281.484	8.345.010
EBITDA marža	3,5%	12,5%	15,0%
Čisti poslovni izid	-2.513.801	3.706.868	4.102.031
ROS	-6,1%	7,4%	7,4%
Ustvarjanje denarnega toka			
Čisti denarni tok (ČDT)	-242.748	5.360.392	6.033.349
Prosti denarni tok (PDT) pred financiranjem	-	-	-
Capex (EUR)	569.216	1.863.827	2.115.391
Capex (%)	1,4%	3,7%	3,8%
Sprememba obratnega kapitala	-	-3.772.848	-1.133.605
Sprememba čistega obratnega kapitala	-	-5.294.813	-727.883

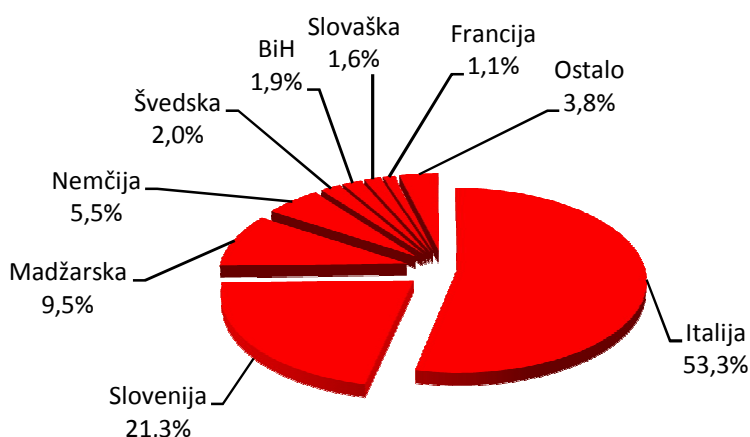
2. POSLOVNO POROČILO

2.1. PRODAJA

Livar je v letu 2014 dosegel 55,7 mio EUR prihodkov od prodaje; s tem je za 10 % presegel doseženo raven za leto 2013 in načrtovane vrednosti za 3 %. Medletna dinamika gibanja naročil je ustrezala pričakovanim sezonskim gibanjem prodaje glede na zastopanost različnih industrij v portfelju kupcev in njihov sezonski vpliv. Negativen, vendar manj pomemben vpliv na višino nekaterih prodajnih cen in s tem na vrednost prodaje, je imelo gibanje surovinskih borz (jeklo, grodelj in koks), na katere so vezane Livarjeve prodajne cene. Borzne cene surovin so namreč imele v letu 2014 negativno dinamiko rasti.

Struktura prodaje po državah

Portfelj kupcev je z vidika geografske sestave na prvi pogled tvegan, saj je delež prodaje italijanskim kupcem, in s tem delež enega trga, visok. To tveganje v veliki meri znižuje izdelčna / panožna sestava portfelja kupcev, ki kaže na to, da so izdelki v pretežni meri namenjeni industrijskim proizvajalcem, ki delujejo globalno. Cilj družbe za leto 2015 je močnejša penetracija na trge Zahodne in Severne Evrope z izdelki, ki širijo obstoječo izdelčno sestavo v sorodne industrijske segmente. Ker je ključna prednost Livarja ravno v nišni naravnosti izdelčne strukture, ki negativne učinke kompleksnosti zaradi proizvodno-tehnološke prilagodljivosti v precejšnji meri nevtralizira, bodo spremenjeni prodajni modeli za leto 2015 močno spoštovali tudi ta element uspešnosti. V razumni kombinaciji z ekonomijo obsega na ravni naših tehničnih možnosti, kar bo močno izboljševalo stopnjo izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti in s tem ekonomičnosti delovanja.

40 % delež celotne prodaje v letu 2014 je družba ustvarila v segmentu strojne in elektro industrije, 32 % delež v segmentu kmetijske mehanizacije, 9 % delež z lastnim komunalnim programom, 8 % delež v segmentu armatur in črpalk, 6 % v segmentu bele tehnike ter 5 % v drugih industrijskih segmentih.

V skladu z dolgoročnimi cilji Livarja so bile aktivnosti prodajnega področja v letu 2014 usmerjene v povečevanje prodaje (1) mehansko obdelanih ulitkov, (2) ulitkov iz nodularne litine in (3) zahtevnejših ulitkov sive litine z višjo stopnjo vloženega znanja. Vse tri usmeritve so povečevale povprečno prodajno vrednost izdelkov Livarja, izboljšale dobičkonosnost poslovanja in s tem utrdile njegov finančni položaj.

2.2. DOBIČKONOSNOST POSLOVANJA

Dobičkonosnost družbe Livar, d.d. v letu 2014

	v EUR	
	2014	2013
Čisti prihodki od prodaje	55.675.746	50.398.211
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-23.879.258	-22.761.312
Iztržek	31.796.488	27.636.900
Iztržek (marža v %)	57,1%	54,8%
Stroški pomožnega materiala	-439.836	-460.866
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	205.735	400.292
Ostali materialni stroški	-5.040.780	-5.021.598
Stroški storitev	-3.692.856	-3.977.840
Drugi poslovni prihodki	270.296	412.767
Drugi poslovni odhodki	-291.606	-406.657
Dodana vrednost (DV)	22.807.441	18.582.998
DV v prihodkih od prodaje	41,0%	36,9%
Stroški dela skupaj	-14.462.430	-12.301.513
EBITDA	8.345.010	6.281.484
EBITDA marža	15,0%	12,5%
Odpisi vrednosti	-1.931.319	-1.653.523
Poslovni izid iz poslovanja / EBIT	6.413.692	4.627.961
EBIT marža	11,5%	9,2%
Finančni prihodki iz danih posojil	46.958	48.558
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	14.793	105.997
Finančni odhodki iz oslabilve in odpisov finančnih naložb	-587.524	-223.111
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-1.618.619	-1.154.364
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-150.658	-228.458
Stanje finančnih gibanj	-2.295.050	-1.451.377
Drugi prihodki	76.896	202.872
Drugi odhodki	-39.787	-215.451
Stanje izrednih gibanj	37.109	-12.579
Poslovni izid pred obdavčitvijo	4.155.751	3.164.004
Davek iz dobička	-279.964	-142.922
Odloženi davki	226.244	685.786
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	4.102.031	3.706.868
ROS	7,4%	7,4%

Ključne kategorije iz izkaza poslovnega izida so se v letu 2014 v primerjavi z letom poprej pomembno izboljšale in na vseh ravneh presegle načrtovane vrednosti.

Čisti prihodki od prodaje so načrtovano raven presegli za 3 %, stroški poslovanja za 2 %. V primerjavi z načrtovanimi so doseženi stroški materiala in storitev dosegli enako raven, prav tako stroški amortizacije. Stroški dela, vključujoč stroške najete delovne sile, so načrtovane vrednosti presegli za 7 %.

Poseben poudarek je bil v letu 2014 dan optimizaciji in nadzoru stroškov poslovanja. Skupaj s pripravo poslovnega načrta za leto 2014 je bil uveden tudi instrument stroškovnega skrbništva. Skrbniki stroškov so pri načrtovanju stroškov, ki so bili postavljeni v domeno njihovega skrbništva, sodelovali in z načrtovano višino v zaključnem koraku načrtovanja tudi soglašali. Gre za procesni pristop obvladovanja stroškov, ki je pokazal zelo dobre ali odlične rezultate, in je vzpostavil kulturo odgovornosti ter pooblastil za delovanje odgovornih za upravljanje procesov in s stroški. K temu je pripomoglo tudi osredotočeno investiranje v tiste segmente delovanja, ki pripomorejo k ustvarjanju vrednosti za družbo, kar je omogočilo optimiranje procesov proizvodnje in njihove podpore.

Ključne kategorije dobičkonosnosti

v EUR			
	2014	2013	Indeks
Prihodki	55.675.746	50.398.211	110
Čisti poslovni izid	4.102.031	3.706.869	111
ROS (%)	7,4	7,4	100
EBITDA	8.345.011	6.281.484	133
EBITDA marža (%)	15,0	12,5	120
Dodana vrednost	22.807.441	18.582.998	123
Dodana vrednost na zaposlenega	46.538	39.616	117
Dodana vrednost v prihodku (%)	41,0	36,9	111

V letu 2014 je ustvarjen čisti poslovni izid 3 % pod načrtovanim in za 10% presega čisti poslovni izid dosežen v letu poprej. Raven doseženega kosmatega denarnega toka (EBITDA) je presegla načrtovanega za 6 % in doseženega v letu 2013 za 33 %.

FINANČNI POLOŽAJ

Ključne kategorije finančnega položaja

v EUR

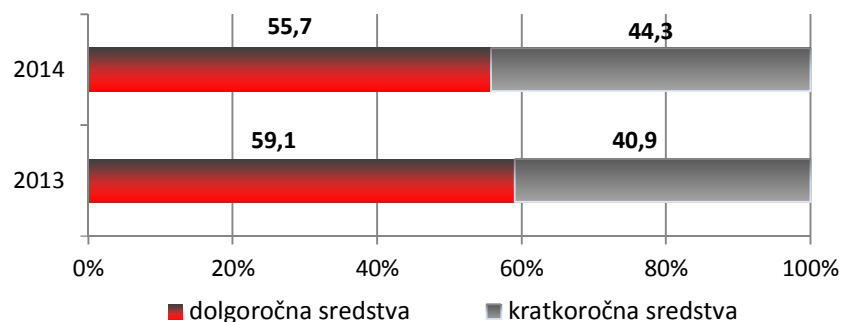
	2014	2013	Indeks
Lastniški kapital (LK)	4.302.311	397.886	1081
Dolžniški kapital (DK)	22.960.812	24.957.997	92
Čisti dolžniški kapital*	22.522.976	24.762.865	91
Dolžniški kapital / EBITDA	2,8	4,0	70
Čisti dolžniški kapital / EBITDA	2,7	3,9	69
Dolžniški kapital / (LK + DK)	84,2 %	98,4 %	-
EBITDA / obresti	8,3	6,0	138

* Čisti dolžniški kapital = finančne obveznosti – denar in denarni ustrezniki

Ponovno izboljšanje dobičkonosnosti poslovanja in upravljanja s čistim obratnim kapitalom (čistimi kratkoročnimi sredstvi) je pomembno vplivalo na krepitev **finančnega položaja** družbe. Vrednost dolžniškega kapitala se je v primerjavi z letom 2013 znižala za 2,0 mio EUR pri skupnem obsegu uresničenih plačil finančnim upnikom (glavnice s stroški financiranja) v višini 4,7 mio EUR. Sposobnost samofinanciranja poslovnih in finančnih aktivnosti se je z doseganjem multiplikatorja **razmerja dolžniškega kapitala in EBITDA** v višini 2,8x močno izboljšala in že dosegla raven zelo dobro ali odlično delujočih družb. Omenjena sprememba je vplivala tudi na **obrestni multiplikator**, ki se je z 8,3x še približal srednjeročni ciljni ravni nad 10,0x. Še vedno pa je delež dolžniškega kapitala v celotnem investiranem kapitalu s 84,2 % previsok, čeprav se je v primerjavi z letom 2013 izboljšal za 14,2 odstotnih točk. Tako visok delež zadolžitve je posledica preteklega, negativnega poslovanja družbe do leta 2012 in ga je tudi z visoko dobičkonosnostjo, ki dosega relativne ravni povprečja najboljših konkurentov v industriji, nemogoče znižati prej kot v nekaj letih.

Družba je v mesecu septembru lanskega leta skupaj z finančnimi upniki pristopila k pripravi **dolgoročnega reprogramiranja finančnega dolga**, pri čemer so ji finančni upniki zaupali vlogo koordinatorja aktivnosti. V času priprave in revidiranja letnega poročila so okvirni pogoji za pripravo krovne pogodbe o reprogramiranju (MRA) usklajeni in s strani bank tudi potrjeni.

Struktura sredstev

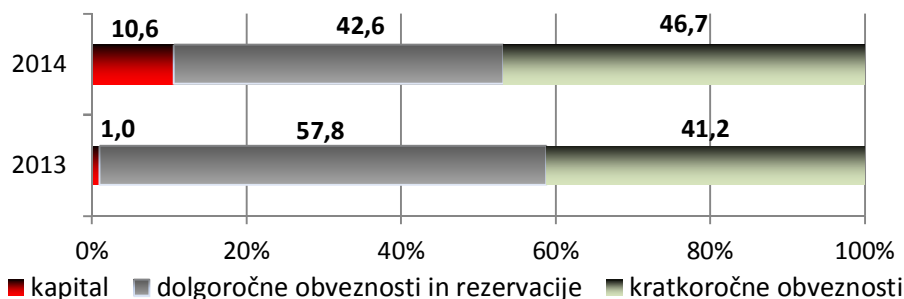
Stanje **dolgoročnih sredstev** je v obeh opazovanih letih doseglo praktično enako raven.

Povečanje stanja **kratkoročnih sredstev** v višini 11 % oziroma 1,7mio EUR se v pretežnem delu nanaša na gibanje postavk obratnega kapitala, torej zalog in terjatev do kupcev. Njena rast je posledica rasti obsega prodaje; kljub vrednostni rasti obeh postavk je družba v tem segmentu izboljšala kakovost njunega upravljanja s krajšanjem števila dni vezave. Stanje danih kratkoročnih posojil se je zaradi delnega prenosa z dolgoročnega na kratkoročnega povečalo za 140 %.

Povečanje vrednosti **lastniškega kapitala** je izključno posledica doseženega čistega dobička pri poslovanju tekočega leta.

Stanje **dolgoročnih obveznosti** se je v letu 2014 zmanjšalo za 5,2 mio EUR predvsem zaradi prenosa dolgoročnih finančnih obveznosti med kratkoročne. Z upoštevanjem odplačil posojil v višini 2,0 mio EUR je vpliv prenosa na **kratkoročne obveznosti** znašal 3,2 mio EUR.

Struktura obveznosti

Finančni položaj družbe Livar, d. d. na dan 31. 12. 2014

v EUR

	31. 12. 2014	31. 12. 2013	Indeks
SREDSTVA	40.501.271	39.537.970	102
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	22.576.766	23.347.407	97
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	174.020	86.759	200
II. Opredmetena osnovna sredstva	17.400.832	17.469.454	100
IV. Dolgoročne finančne naložbe	2.665.876	3.681.400	72
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0	0	-
VI. Odložene terjatve za davek	2.336.038	2.109.794	111
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	17.814.810	16.121.349	110
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	-
II. Zaloge	4.241.425	3.980.300	106
III. Kratkoročne finančne naložbe	662.000	275.500	240
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	12.473.549	11.670.417	107
V. Denarna sredstva	437.836	195.132	224
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	109.695	69.214	158

	31. 12. 2014	31. 12. 2013	Indeks
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	40.501.271	39.537.970	102
A. KAPITAL	4.302.311	397.886	1080
I. Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276	100
1. Osnovni kapital	6.069.276	6.069.276	100
II. Kapitalske rezerve	7.156	7.156	100
IV. Presežek iz prevrednotenja	6.480.416	6.678.020	97
VI. Preneseni izid preteklih let	-8.254.537	-12.356.568	67
VIII. Čisti poslovni izid poslovnega leta	0	0	-
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.713.325	2.066.431	83
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	15.558.791	20.791.998	75
I. Dolgoročne finančne obveznosti	14.254.866	19.436.394	73
III. Odložene obveznosti za davek	1.303.924	1.355.604	97
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	17.684.708	15.121.453	117
II. Kratkoročne finančne obveznosti	8.705.946	5.521.603	158
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	8.978.762	9.599.850	94
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.242.137	1.160.203	107

2.3. INVESTICIJE

V letu 2014 je družba v osnovna sredstva investirala 2,1 milijona EUR, kar je za 0,1 mio EUR več od načrtovanega obsega in 0,2 mio EUR več od obsega investiranja v preteklem letu. S tem je dosegla 3,8 % delež vrednosti investicij v prihodkih od prodaje (Capex), kar leto 2014 izenačuje z letom 2013. Zaradi mnogih napačnih investicijskih odločitev v letih pred letom 2012 in nizke dobičkonosnosti poslovanja je družba v letih pred letom 2013 dosegala Capex na ravni pod 1,4 %, kar je močno pod potrebno ravni investiranja za ohranjanje nespremenjene poslovne sposobnosti, torej pred upoštevanjem razvojnih investicij.

Glede na to je tudi v letu 2014 pretežni del uresničenih investicij še vedno predstavljal investicije za nemoteno delovanje procesov v proizvodnji. Del investicij pa je bil kljub temu že usmerjen v nakupe tehnične in tehnološke opreme, ki bo zagotavljala razvoj Livarja in njegove konkurenčnosti. To je tudi cilj intenzivnega investicijskega

ciklusa v katerega z letom 2015 vstopa Livar. V letih od 2015 do 2020 namerava Livar v osnovna sredstva investirati do 26 mio EUR, od tega nad 85 % delež v razvojne projekte. To pomeni, da bo povprečni letni Capex v višini 6 % izenačil s konkurenco ob predpostavki pomembnega razvojnega zaostanka, ki ga je družba dosegla v zadnjem desetletju delovanja.

Pomembnejše investicije, izvedene v letu 2014, so bile naslednje:

- CNC brusni stroj Koyama

Do leta 2020 bo Livar v veliki meri z ročnega načina brušenja prešel na strojni način brušenja. Nakup brusnega CNC stroja Koyama je začetek uresničevanja zastavljenega cilja. Ob občutno višji produktivnosti je glavna prednost strojnega brušenja tudi humanizacija dela zaposlenih.

- Vzpostavitev centralne orodjarne v Ivančni Gorici

Zaradi vse večje potrebe po krajšanju razvojnih časov za nove ulitke ter vedno višjih zahtev izdelave livarskih orodij s pomočjo CNC tehnologije, se je povečala zmogljivost in kakovost le-teh z vzpostavitvijo moderne orodjarne v Ivančni Gorici. Investicija je bila namenjena popolni ureditvi in posodobitvi prostorov z nakupom novega CNC rezkalnega stroja.

- Šotor za skladiščenje ulitkov in ureditev logistične poti v Ivančni Gorici

Zaradi pomanjkanja pokritih skladiščnih zmogljivost je bil del ulitkov skladiščen na prostem in s tem izpostavljen vremenskim vplivom, kar je povzročalo slabšo kakovost ulitkov.

- Avtomatski pozicionirni sistem v mehanski obdelavi v Črnomlju

Z investicijo smo optimizirali produktivnost procesa nastavitve obdelovalnih centrov za 70 %, kar je pomembna pridobitev z vidika povečevanja produktivnosti mehanske obdelave.

2.4. ZAPOSLENI

V letu 2014 je družba aktivnosti s področja razvoja kadrov usmerila (1) v razvoj organizacijske kulture, ki je bila ključna aktivnost zaradi zaključevanja prvega koraka poslovnega prestrukturiranja, (2) v razvoj kompetenc zaposlenih in (3) v pripravo načrta vpeljave novega sistema plač.

Na osnovi načela preglednosti delovanja smo s socialnimi partnerji še nadgradili aktivnosti, s katerimi smo zaposlenim približali razumevanje vrednot ter pomembnost razvijanja organizacijske oziroma procesne kulture za nadaljevanje poslovnega prestrukturiranja in bodočega delovanja družbe.

Zaradi nujnosti izboljševanja procesov smo povečali obseg aktivnosti za dvig ravni znanja in usposobljenosti z njunim sistematičnim prenosom znanj na zaposlene, kar nam je omogočilo osvežitev, dopolnitev in poglobljanje znanj in spretnosti, ki jih potrebujejo zaposleni pri delu. Z oblikovanjem LUN – Livarjevega Učnega Načrta smo naredili osnovo za prenos tistih znanj na zaposlene, ki bodo omogočala doseganje procesne odličnosti. Z načrtom izobraževanja za leto 2015 pa so že bila opredeljena interna usposabljanja, ki so sestavni del LUN-a.

Zaradi sprememb panožne kolektivne pogodbe smo v soglasju s socialnimi partnerji pristopili k pripravi novega sistema plač, ki bo v zasnovi vezan na kolektivno pogodbo in bo vpeljal elemente motiviranja in nagrajevanja uspešnosti pri delu v pomembno večjem obsegu, kot do sedaj. To pomeni, da bo v odvisnosti od narave dela zaposlenih variabilni delež nagrajevanja pomembno povečan.

Število zaposlenih po stopnji strokovne izobrazbe na dan 31. 12. 2014

Stopnja strokovne izobrazbe	Število zaposlenih	%
I	107	21,7
II	26	5,3
III	25	5,1
IV	173	35,0
V	109	22,1
VI/1	15	3,0
VI/2	20	4,0
VII	12	2,4
VIII	7	1,4
Skupaj	494	100,0

Na dan 31. 12. 2014 je bilo v Livarju 494 redno zaposlenih in 74 najetih delavcev. Zaposlovanje je potekalo v skladu z načrtovanim zaposlovanjem, saj je načrt presešlo za 0,4%, odvisno pa je bilo od potreb trga in prodajnega programa. Število zaposlenih se je v primerjavi z letom 2013 povečalo za 21 novih sodelavcev. V letu 2014 je bilo povprečno 490 zaposlenih; računano iz efektivnih ur dela je bilo zaposlenih v povprečju še 147 pogodbenih delavcev.

2.5. RAZVOJ

V letu 2014 je bilo na področju razvoja postavljenih kar nekaj pomembnih mejnikov.

Ustanovljena je bila **Razvojno-raziskovalna skupina**. Le to smo uspešno prijavi pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) z vpisom v evidenco raziskovalnih organizacij. Vsi pomembni razvojno raziskovalni projekti Livarja se sedaj vodijo v sklopu delovanja RR skupine.

Z investicijo v **centralno orodjarno** v Ivančni Gorici, katera je bila ena od večjih investicij leta 2014, se je bistveno skrajšal razvojni čas za izdelavo novih ulitkov. Livar je tako sposoben na mesečni ravni izdelati tudi do 25 novih srednje zahtevnih ulitkov.

Glavni poudarek dela oddelka razvoja in tehnologije je bil namenjen **razvoju in optimizaciji tehnoloških procesov** litja ter razvoju novih litin z nodularno osnovo, s poudarkom na izboljšanih mehanskih lastnostih. Laboratorijske in industrijske preizkuse razvoja nove litine smo uspešno zaključili, pridobili pa smo že prvo naročilo za ulitek srednje zahtevnosti.

Razvojni inženirji so se aktivno vključevali v delo **prodaje, proizvodnje in nabave**, odprta komunikacija z dobavitelji in kupci pa je pripomogla k razvoju partnerskih odnosov ter hitremu in učinkovitemu reševanju tehnično-tehnološke livarske problematike.

V Livarju se zavedamo, da je potrebno v dolgoročnem obdobju ohraniti ter izboljšati **konkurenčne prednosti**. Konkurenčnost v dolgoročnem obdobju pa se lahko poveča le z usmeritvijo v proizvodnjo in prodajo zahtevnih izdelkov, optimizacijo proizvodnih procesov ter inventivnostjo in inovativnostjo na ravni celotne družbe.

2.6. OKOLJE

Zavedamo se, da je skrb za varno in zdravo okolje osnovni pogoj za uspešno doseganje zastavljenih ciljev. Smernice sistema ravnanja z okoljem, ki so opredeljene v standardu ISO 14001 nas vsako leto vodijo k večjemu zavedanju ter skrbi za preprečevanje oziroma zmanjševanje negativnih vplivov na okolje.

Pri doseganju zastavljenih ciljev, izvajanju programov in obvladovanju vplivov naše dejavnosti na okolje strogo sledimo zakonodaji; usmerjeni smo torej k nenehnemu izboljševanju odnosa do okolja. Dokazujemo, da smo na pravi poti, saj smo v letu 2014 na podlagi okoljskih inšpekcijskih pregledov ter certifikacijskih hiš izpolnjevali vse zahteve okoljevarstvenega dovoljenja, kakor tudi zahteve standarda ISO 14001.

V letu 2014 smo bili na področju ekologije zelo aktivni, saj smo pričeli z izvajanjem dveh večjih projektov, in sicer z (1) ureditvijo odvajanja industrijskih odpadnih vod na lokaciji Črnomelj ter (2) prekvalifikacijo odpadkov v gradbeni proizvod, posledica česar bo bistveno zmanjšanje obremenjevanja okolja zaradi odlaganja oziroma bo s tem doseženo znižanje stopnje izkoriščanja materialnih naravnih dobrin.

V letu 2014 smo na podlagi okoljskih zahtev na lokaciji Ivančna Gorica uredili odplinjevanje na eni izmed hladilnih linij ter odsesovanje kovinskih prašnih delcev v oddelku brusilnice, s čimer smo zmanjšali vpliv emisij snovi v zrak, katere so sedaj v predpisanih mejah.

2.7. DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA

Družba je v začetku meseca maja, torej še v času trajanja revizijskih postopkov, z bankami upnicami dosegla potrditev okvirnih pogojev za pripravo pogodbe o prestrukturiranju finančnega dolga. S tem je odpravila tveganje neprekinjenosti delovanja zaradi posledic nesposobnosti odplačevanja finančnih obveznosti.

3. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Izpostavljenost različnim tveganjem, tako poslovnim kot finančnim, je del vsakodnevnega delovanja naše družbe. Zato je zavedanje, da tveganja obstajajo, ter njihovo sistematično, dosledno spremljanje in učinkovito upravljanje, ključnega pomena za krepitev uspešnosti poslovanja družbe.

Likvidnostna tveganja

kot tveganja, ki so povezana z zagotavljanjem plačilne sposobnosti, upravljamo s tedenskim in mesečnim načrtovanjem vseh pričakovanih in znanih odtokov ter z načrtovanjem in zagotavljanjem zadostnih denarnih pritokov za njihovo kritje. Posebno področje tega segmenta tveganj je kakovostno in pregledno poslovanje z bankami.

Kreditno tveganje

oziroma tveganje, da kupci ne bodo izpolnili svojih obveznosti, torej plačil terjatev v razmerju do njih, nadziramo z bonitetnim preverjanjem naših kupcev, predvsem novih strank, ter z učinkovitim procesom izterjave terjatev.

Obrestna tveganja

obvladujemo s tekočim spremljanjem dogajanj na denarnem trgu ter s partnerskim odnosom do poslovnih bank. Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti do bank in leasingov so vezane na EURIBOR, kar vpliva na izpostavljenost tveganju spremembe obrestnih mer.

Valutno tveganje

Večjega valutnega tveganja, kot spremembe deviznih tečajev pri uvozu in izvozu v družbi Livar ni bilo, saj delujejonabavni in prodajni trgi pretežno v okviru Evropske unije. Livar tudi nima kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev in kratkoročnih poslovnih obveznosti, izraženih v tujih valutah.

Tveganje znižanja poštene vrednosti

Družba ima nepremičnine ter finančne naložbe, ki so vrednotene po pošteni vrednosti. Družba gibanje vrednosti spremlja najmanj na letni ravni pri sestavi letnih računovodskih izkazov.

Tržna tveganja

obvladujemo z razpršenostjo prodaje po industrijskih panogah, s spremljanjem deležev prodaje po posameznih vrstah industrije ter s spremljanjem deleža prodaje po trgih. Prodajna tveganja upravljamo z ustreznimi trženjskimi strategijami (cenovna konkurenčnost proizvodov). V čim večji meri se prodajna tveganja omejujejo znenehnim razvojem novih izdelkov in storitev, ki bodo zanimivi, uporabni in cenovno ustrezni.

Nabavna tveganja

so povezana s spremembami cen surovin in materialov, kakovostjo ter dobavnimi roki. Ta uravnavamo z ureditvijo pogodbenih razmerij z dobavitelji, kar nam omogoča stabilnejše, zlasti pa bolj predvidljivo poslovanje. Kljub temu pa na spremembo cen glavnih izdelavnih materialov, kot so jeklo, grodelj in energenti, nimamo vpliva. Spremembe cen omenjenih materialov imamo v skladu z industrijsko prakso vključene v prodajno ceno naših izdelkov.

Produktna tveganja

Na področju produktnih tveganj smo izpostavljeni tveganjem neustreznega delovanja ali kakovosti naših izdelkov na trgu. Produktna tveganja omejujemo z zagotavljanjem kakovosti v proizvodnem procesu ter z upoštevanjem

vseh standardov. Naše vodilo je dosledno upravljanje kakovosti, saj bomo le s kakovostnimi procesi, izvirnimi, tehnološko dovršenimi ter dodelanimi izdelki še bolj utrdili svoj položaj med priznanimi proizvajalci ulitkov.

Kadrovska tveganja

vključujejo tveganja posledic socialnega dialoga z zaposlenimi, izgube ključnih kadrov ter pomanjkanja strokovno usposobljenih kadrov. Skušamo jih obvladovati z različnimi oblikami izobraževanj, z nagrajevanjem osebne uspešnosti itd. Bodoče potrebe po strokovno usposobljenem kadru rešujemo z razvojem kompetenc obstoječih kadrov in z aktivnim spremljanjem trga dela za ključne kadre.

Investicijska tveganja

so povezana z osredotočenim izvajanjem in uspešnim aktiviranjem investicij ter uvajanjem novih tehnologij, ki bodo v bližnji prihodnosti nujno potrebne.

Ključna **premoženjska tveganja**, kot so požar, strojelom, izpad proizvodnje, so preko sistema zavarovanj prenešana na zavarovalnico.

4. NAČRTI ZA NAPREJ

Strateški cilji do leta 2020 temeljijo na osnovnem cilju, da Livar postane livarna znanja in tehnologije, razpoznana v evropskem prostoru. Osnovna izhodišča za pripravo Poslovnega načrta za leto 2015 so bila opredeljena že v Strateškem načrtu do leta 2020, s katerim smo načrtali razvojno pot Livarja.

Poslovni načrt za leto 2015 predvideva povečevanje obsega prodaje ulitkov iz nodularne litine in mehansko obdelanih ulitkov in s tem, zaradi višjega cenovnega umeščanja teh izdelkov, zvišanje povprečne prodajne cene in krepitev dobičkonosnosti. Zelo ambiciozni cilji so postavljeni tudi na področju kakovosti s poudarkom na zniževanju obsega reklamacij. Za leto 2015 načrtujemo investicije v izboljšanje kakovosti, razvojne investicije in tiste, ki so nujne z vidika ustreznosti opremljenosti delovnih mest; od tegaso nosilne investicije, za katere bo namenjenih polovico investiranih sredstev, nakup rekuperatorja kupolne peči v livarni v Črnomlju, posodobitev priprave peska v livarni v Ivančni Gorici in prenova livarjevega informacijskega sistema. Torej pretežno investicije v tehnološki razvoj in krepitev osnovnih procesov delovanja.

Za leto 2015 Livar ocenjuje izboljšanje dobičkonosnosti poslovanja, nemoteno likvidnost in krepitev doseženega finančnega položaja v letu 2014.

RAČUNOVODSKO POROČILO

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2014, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica, na dan 31. decembra 2014 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Ne da bi izrazili mnenje s pridržki, opozarjamo na pojasnila v okviru poglavju računovodskega poročila z naslovom »Negotovost glede predpostavke delujočega podjetja« in »Dogodki po datumu bilance stanja«, ki predstavljajo, da je družba v poslovnem letu 2014 realizirala čisti dobiček v višini 4.102 TEUR in da bilančna izguba na dan 31.12.2014 znaša 8.255 TEUR, ki s tem še vedno presega več kot polovico osnovnega kapitala in je ni mogoče pokriti v breme drugih sestavin kapitala. Družba na dan 31.12.2014

izkazuje primanjkljaj kratkoročnih sredstev glede na kratkoročne obveznosti v višini 1.002 TEUR skupne finančne obveznosti pa znašajo 22.961 TEUR, od katerih jih glede na trenutno pogodbeno dogovorjeno dinamiko odplačevanja 8.706 TEUR zapade v letu 2015, preostanek pa v nadaljnjih štirih letih. Razpoložljivi denarni tok v poslovnem letu 2015 po oceni družbe še ne omogoča poplačila celotnega kratkoročnega dela finančnih obveznosti. Pogajanja o odobritvi kratkoročno in dolgoročno vzdržnih reprogramov odplačevanja finančnih obveznosti z upniki so v mesecu maju 2015 že dosegla pomembno točko, saj je družba z bankami upnicami dosegla potrditev okvirnih pogojev, ki predstavljajo osnovo za pripravo krovne pogodbe o prestrukturiranju finančnega dolga. Sklenitev krovne pogodbe prinaša družbi pomembno znižanje višine letnega zneska odplačila finančnega dolga in njegovo prilagoditev razpoložljivemu denarnemu toku. V primeru, da krovna pogodba ne bi bila podpisana, bi takšne okoliščine lahko nakazovale pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Boštjan Mertelj
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

mag. Simona Korošec Lavrič
strokovna direktorica

KPMG Slovenija, d.o.o.
j

Ljubljana, 17. junij 2015

2. BILANCA STANJA

SREDSTVA

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojen)	31.12.2013
SREDSTVA		40.501.271	39.537.970	43.052.970
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		22.576.766	23.347.407	26.862.407
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	174.020	86.759	86.759
1. Dolgoročne premoženjske pravice		174.020	86.759	86.759
2. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		0	0	0
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	17.400.832	17.469.454	17.469.454
1. Zemljišča in zgradbe		12.108.080	12.210.003	12.210.003
a) Zemljišča		5.547.537	5.547.480	5.547.480
b) Zgradbe		6.560.543	6.662.523	6.662.523
2. Proizvajalne naprave in stroji		4.967.437	4.840.216	4.840.216
3. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		325.315	419.235	419.235
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji		325.315	419.235	419.235
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		0	0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	2.665.876	3.681.400	1.249.876
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		2.665.876	3.253.400	821.876
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		0	30.000	30.000
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		2.663.000	3.220.524	789.000
c) Druge dolgoročne finančne naložbe		2.876	2.876	2.876
2. Dolgoročna posojila		0	428.000	428.000
Dolgoročna posojila pridruženim družbam		0	428.000	428.000
Dolgoročna posojila drugim		0	0	0
V. Dolgoročne poslovne terjatve		0	0	5.946.524
VI. Odložene terjatve za davek	30	2.336.038	2.109.794	2.109.794
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		17.814.810	16.121.349	16.121.349
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0	0
II. Zaloge	4	4.241.425	3.980.300	3.980.300
1. Material		1.236.005	1.063.839	1.063.839
2. Nedokončana proizvodnja		693.065	813.478	813.478
3. Proizvodi in trgovsko blago		2.312.355	2.102.983	2.102.983
4. Predujmi za zaloge		0	0	0
III. Kratkoročne finančne naložbe	5	662.000	275.500	275.500
1. Kratkoročna posojila		662.000	275.500	275.500
Kratkoročna posojila pridruženim družbam		660.000	272.000	272.000
Kratkoročna dana posojila drugim		2.000	3.500	3.500
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	6	12.473.549	11.670.417	11.670.417
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		65.900	67.600	67.600
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		10.317.642	9.443.462	9.443.462
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		2.090.007	2.159.355	2.159.355
V. Denarna sredstva	7	437.836	195.132	195.132
C. KRATK. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	8	109.695	69.214	69.214
Izvenbilančna sredstva	14	175.322	206.262	206.262

OBVEZNOSTI

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojen)	31.12.2013
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		40.501.271	39.537.970	43.052.970
A. KAPITAL	9	4.302.311	397.886	3.599.643
I. Vpoklicani kapital		6.069.276	6.069.276	6.069.276
1. Osnovni kapital		6.069.276	6.069.276	6.069.276
II. Kapitalske rezerve		7.156	7.156	7.156
IV. Presežek iz prevrednotenja		6.480.416	6.678.020	6.678.020
VI. Preneseni izid preteklih let		-8.254.537	-12.356.568	-9.154.810
VIII. Čisti poslovni izid poslovnega leta		0	0	0
B. REZERVACIJE IN DOLG. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	10	1.713.325	2.066.431	2.066.431
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		337.233	362.943	362.943
2. Druge rezervacije		1.376.092	1.703.488	1.703.488
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	11	15.558.791	20.791.998	20.791.998
I. Dolgoročne finančne obveznosti		14.254.866	19.436.394	19.436.394
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		10.719.897	15.058.447	15.058.447
2. Dolgoročne fin. obveznosti za obveznice		0	0	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti		3.534.970	4.377.947	4.377.947
III. Odložene obveznosti za davek	30	1.303.924	1.355.604	1.355.604
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	12	17.684.708	15.121.453	15.092.354
II. Kratkoročne finančne obveznosti		8.705.946	5.521.603	5.521.603
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		6.585.938	4.126.572	4.126.572
2. Druge kratkoročne finančne obveznosti		1.300.008	575.030	575.030
3. Kratkoročne finančne obveznosti za obveznice		820.000	820.000	820.000
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		8.978.762	9.599.850	9.570.751
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		2.508	286.454	286.454
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		6.744.232	6.054.562	6.054.562
3. Kratkoročne menične obveznosti		0	0	0
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		29	3.729	3.729
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		2.231.993	3.255.104	3.226.005
D. KRATK. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	13	1.242.137	1.160.203	1.502.545
Izvenbilančne obveznosti	14	175.322	206.262	206.262

3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v EUR

	Pojasnila	2014	2013 (prilagojen)	Indeks
1. Čisti prihodki od prodaje	15	55.675.746	50.398.211	110
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	16	88.959	227.604	40
3. Usredstveni lastni proizvodi in storitve	17	205.735	400.292	51
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	18	270.296	412.767	65
5. Stroški blaga, materiala in storitev	19	35.605.963	34.125.058	104
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		29.448.833	28.471.380	103
b) Stroški storitev		6.157.129	5.653.678	109
6. Stroški dela	20	11.998.157	10.625.675	113
a) Stroški plač		8.650.834	7.655.440	113
b) Stroški pokojninskih zavarovanj		773.775	682.123	113
c) Stroški socialnih zavarovanj		769.551	685.608	112
č) Drugi stroški dela		1.803.997	1.602.504	113
7. Odpisi vrednosti	21	1.931.319	1.653.523	117
a) Amortizacija		1.814.516	1.628.034	111
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		32.953	7.382	446
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		83.849	18.107	463
8. Drugi poslovni odhodki	22	291.606	406.657	72
9. Finančni prihodki iz deležev		0	0	-
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		0	0	-
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		0	0	-
10. Finančni prihodki iz danih posojil	23	46.958	48.558	97
a) Finančni prihodki iz posojil, danih v skupini		46.883	48.486	97
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		75	72	104
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	24	14.793	105.997	14
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		14.793	105.997	14
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	25	587.524	223.111	263
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	26	1.606.594	1.154.364	139
a) Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank		1.003.434	1.047.254	96
b) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		603.159	107.110	563
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	27	162.683	228.458	66
a) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		55.820	96.565	58
b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		106.864	131.893	72
15. Drugi prihodki	28	76.896	202.872	38
16. Drugi odhodki	29	39.787	215.451	18
17. Davek od dohodka pravnih oseb	31	279.964	142.922	196
18. Odloženi davki	30	226.244	685.786	33
19. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	32	4.102.031	3.706.869	111

4. IZKAZ VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

v EUR

	2014	2013 (prilagojen)	Indeks
19. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	4.102.031	3.706.869	111
Spremembe presežka iz prevrednotenja neopredmetenih sredstev in			
20. opredmetenih osnovnih sredstev	-197.606	-209.791	94
Spremembe presežka iz prevrednotenja finančnih naložb,			
21. razpoložljivih za prodajo	0	-142.638	-
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov			
21. podjetij v tujini	0	0	-
22. Druge sestavine vseobsegajočega donosa	0	0	-
23. Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	3.904.425	3.354.440	116

5. IZKAZ DENARNIH TOKOV

v EUR

	2014	2013 (prilagojen)
Denarni tokovi pri poslovanju		
Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz posl. terjatev	56.000.493	51.110.834
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevredn.) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-47.875.327	-44.991.510
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	53.720	542.864
	8.071.446	6.662.188
Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	-784.249	-3.787.850
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-40.483	-15.177
Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	-174.564	-617.383
Začetna manj končna sredstva za prodajo	0 00	0 00
Začetne manj končne zaloge	-261.125	-379.324
Končni manj začetni poslovni dolgovi	178.488	-1.217.705
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-271.172	-280.105
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-51.680	-68.403
	-1.404.785	-6.365.946
Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)	6.666.661	296.242
Denarni tokovi pri naložbenju		
Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	28.075	83
Prejemki od odtujitve neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	37.238	29.933
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	0	0
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	41.500	0
	106.813	30.016
Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-96.007	-5.740
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-2.019.384	-1.858.086
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	0	0
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	0	0
	-2.115.391	-1.863.826
Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-2.008.577	-1.833.811
Denarni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačane kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	303.400	3.311.715
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	61.648	22.123
	365.048	3.333.838

v EUR

	2014	2013 (prilagojen)
Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-2.421.162	-1.062.688
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	0	-891.531
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-2.359.266	-25.000
	-4.780.428	-1.979.219
Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju	-4.415.380	1.354.619
Končno stanje denarnih sredstev	437.836	195.132
Denarni izid v obdobju	242.704	-182.949
Začetno stanje denarnih sredstev	195.132	378.082

6. IZKAZ GIBANJA KAPITALA

LETO 2014

v EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Presežek iz prevrednotenja	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.678.022	-12.356.568	0	397.886
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.678.022	-12.356.568	0	397.886
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-197.606	0	4.102.031	3.904.425
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	4.102.031	4.102.031
c) Sprememba presežka iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	-197.606	0	0	-197.606
č) Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	0	0	0	0
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	4.102.031	-4.102.031	0
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0
b) Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora	0	0	0	4.102.031	-4.102.031	0
č) Pokrivanje izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.480.416	-8.254.537	0	4.302.311

LETO 2013 (prilagojen)

v EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Presežek iz prevrednotenja	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.069.276	4.821.497	7.030.451	-18.363.977	-2.513.801	-2.956.553
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	4.821.497	7.030.451	-18.363.977	-2.513.801	-2.956.553
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-352.429	0	3.706.869	3.354.440
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	3.706.869	3.706.869
c) Sprememba presežka iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	-209.791	0	0	-209.791
č) Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	-142.638	0	0	-142.638
B.3. Spremembe v kapitalu	0	-4.814.341	0	6.007.409	-1.193.068	0
a) Razporeditev preostalega čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	-2.513.801	2.513.801	0
b) Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzora	0	0	0	3.706.869	-3.706.869	0
č) Pokrivanje izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	-4.814.341	0	4.814.341	0	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.678.022	-12.356.568	0	397.886

PRILOGA 1 K IZKAZU GIBANJA KAPITALA

IZKAZ BILANČNEGA DOBIČKA / IZGUBE

v EUR

	2014	2013 (prilagojen)
ČISTI IZID POSLOVNEGA LETA	4.102.031	3.706.869
PRENESENI ČISTI DOBIČEK (PRENESENA IZGUBA)	-12.356.568	-16.063.436
ZMANJŠANJE (SPROSTITEV) KAPITALSKIH REZERV	0	0
ZMANJŠANJE (SPROSTITEV) REZERV IZ DOBIČKA	0	0
a) zakonske rezerve	0	0
b) rezerve za lastne deleže	0	0
c) druge rezerve iz dobička	0	0
POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA PO SKLEPU UPRAVE	0	0
a) zakonske rezerve	0	0
b) rezerve za lastne deleže	0	0
c) statutarne rezerve	0	0
POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA PO SKLEPU UPRAVE IN NS	0	0
a) druge rezerve iz dobička	0	0
BILANČNI DOBIČEK IN NJEGOVA RAZPOREDITEV (IZGUBA)	-8.254.537	-12.356.568
a) na delničarje	0	0
b) v druge rezerve	0	0
c) prenos v naslednje leto	-8.254.537	-12.356.568
č) drugi nameni (povečanje osnovnega kapitala)	0	0

7. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom delniške družbe Livar, d.d., (v nadaljevanju Livar) so v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

SPLOŠNA RAZKRITJA

Splošna razkritja (firma in sedež, dejavnost, zaposleni, imena članov uprave in nadzornega sveta) in vsa tveganja so predstavljena v poslovnem poročilu.

RAČUNOVODSKE USMERITVE

PODLAGE ZA PRIPRAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi in pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljena na osnovi Slovenskih računovodskih standardov, ki so stopili v veljavo 1. januarja 2006. Pri vrednotenju postavk, za katere standardi dajejo možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je družba uporabila usmeritve, ki so opisane v nadaljevanju. Prav tako so pri računovodenju upoštevane vse spremembe, ki so jih prinesli dopolnjeni in spremenjeni SRS v letu 2010.

Pri pripravi izkazov so upoštevana splošna pravila o členitvi bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza drugega vseobsegajočega donosa in vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, vsebina prilog k izkazom in zahteve glede poslovnega poročila, kar zadošča za resničen in pošten prikaz poslovanja družbe v letnem poročilu. Prav tako sta upoštevani temeljni računovodski predpostavki, upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi celotnega računovodenja so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, brez centov.

Bilanca stanja vključuje le tista sredstva in obveznosti, ki se nanašajo na poslovanje podjetja.

Upravni odbor družbe je računovodske izkaze obravnaval in potrdil 21.04.2015.

POPRAVEK BISTVENIH NAPAK IZ PRETEKLIH LET

Družba je v poslovnem letu 2014 odpravila bistveno napako v računovodskih izkazih, ki se je nanašala na izkazovanje dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev v preteklih bilancah stanja. Popravek bistvene napake se je izvedel za nazaj, in sicer s preračunom zneskov za primerjalno obdobje (poslovno leto 2013), razkritih v računovodskih izkazih preteklih obdobji, kakor da bistvena napaka sploh ne bi obstajala. Razlogi za takšno računovodsko obravnavo so predstavljeni v nadaljevanju.

V času naložbenja v lastniški delež družbe Jelšingrad Livar, a.d., družbi Livar, d.d., od leta 2006 pa vse do leta 2009 ni uspelo vpisati (registrirati) dodatnega lastniškega deleža v višini 5,9 mio EUR iz naslova stvarnega vložka v obliki

osnovnih sredstev zaradi pravnih razlogov, ki so po oceni pravne stroke sporni in zaradi tega v postopkih pravne zaščite interesa Livarja. Zato je bila v času naložbenja (leto 2009) za ta del vzpostavljena dolgoročna poslovna terjatev, do omenjene družbe s končno zapadlostjo, sicer obročnega odplačevanja, v letu 2024. Računovodski izkazi družbe Livar, d.d., vse do konca poslovnega leta 2013, so tako te terjatve izkazovali v okviru dolgoročnih poslovnih terjatev. V letu 2014 pa je družba Livar, d.d., prejela pravna mnenja, na podlagi katerih je takšno stanje bilo predstavljeno kot neustrezno z vidika lokalne zakonodaje. Posledično so pogodbene osnove, ki so vodile do izkazovanja dolgoročne poslovne terjatve, bile razveljavljene, status vlaganj, ponovno prenesenih med dolgoročne finančne naložbe, pa je pripoznan kot nedorečen oz. negotov. Zaradi predstavljene negotovosti obstaja tveganje, da družba Livar, d.d., v prihodnosti ne bi dosegla formalnega vpisa dodatnega lastniškega deleža v družbi Livar Jelšingrad, a.d., iz naslova teh že izvedenih vlaganj v družbo Jelšingrad Livar, a.d., s tem pa bi tudi njene bodoče koristi iz že izvedenih vlaganj precej verjetno bile nižje od knjigovodske vrednosti izkazanih vlaganj.

Ob pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2014 je družba Livar, d.d., v zvezi s to zadevo zavzela stališče, da je v letu 2014 ugotovljeno dejstvo o neskladnosti ureditve vlaganj z lokalno zakonodajo Republike Srbije nakazalo na napačno interpretacijo glede statusa izvedenih dodatnih vlaganj v družbo Jelšingrad Livar, a.d., v preteklih računovodskih izkazih. Napačna interpretacija pa je hkrati vodila tudi v neustrezno vrednotenje dolgoročne finančne naložbe v lastniški delež družbe Jelšingrad Livar, a.d., v preteklih računovodskih izkazih. Upoštevanje pravilne interpretacije glede vsebine vlaganj, bi namreč družbo Livar, d.d., že v preteklosti vodilo k temu, da bi pri vrednotenju teh vlaganj morala upoštevati večjo negotovost glede zmožnosti njihove pretvorbe v dodatni lastniški delež v družbi Jelšingrad Livar, a.d. in zaradi te negotovosti izvesti dodatne oslabitve vlaganj, izkazanih v okviru dolgoročnih finančnih naložb. To pomembno negotovost pa je družba Livar, d.d., v poslovnem letu 2014 pripoznala v računovodskih izkazih z izvedbo prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb zaradi oslabitve, ki je bila zaradi predstavljenega evidentirana kot odprava bistvenih napak iz preteklih let. Oslabitev dolgoročnih finančnih naložb v družbo Jelšingrad Livar, a.d., je bila izvedena v višini 3.515 TEUR, kar predstavlja maksimalno izpostavljenost družbe Livar, d.d., iz tega naslova glede na opravljene ocene poštene vrednosti finančne naložbe s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti na dan 31.12.2014.

Sočasno s to napako je družba Livar, d.d., na isti način odpravila tudi napako iz naslova presežnega zneska izkazanih negativnih učinkov po prevzetih obveznostih družbe Livar, d.d., v skladu s sklenjeno terminsko pogodbo za nakup dodatnega 25% lastniškega deleža v pridruženi družbi Jelšingrad Livar, a.d., s prodajalcem družbo Exoterm Holding, d.d. (342 TEUR preveč oblikovanih PČR iz naslova vračunanih stroškov v letu 2013). Predstavljena napaka je imela popolnoma identičen izvor kot zgoraj predstavljena, le da ima nasprotno učinke.

Prikaz vpliva odprave bistvene napake iz preteklih let na bilanco stanja:

	v EUR	
	01.01.2013	01.01.2013 (prilagojen)
Dolgoročne finančne naložbe	1.412.876	3.844.400
Dolgoročne poslovne terjatve	5.946.524	0
Kapital	558.447	-2.956.553
Preneseni čisti poslovni izid	-17.362.778	-20.877.778
	31.12.2013	31.12.2013 (prilagojen)
Dolgoročne finančne naložbe	1.249.876	3.681.400
Dolgoročne poslovne terjatve	5.946.524	0
Kapital	3.599.643	397.886
Preneseni čisti poslovni izid	-9.154.810	-12.356.568
Kratkoročne poslovne obveznosti	9.570.751	9.599.850
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	1.502.545	1.160.203

Prikaz vpliva odprave bistvene napake iz preteklih let na izkaz poslovnega izida:

v EUR		
	01.01.2013	31.12.2013 (prilagojen)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	1.496.706	1.154.364
Davek od dohodkov pravnih oseb	113.823	142.922
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	3.393.626	3.706.869

Odprava bistvene napake je vplivala tudi na predstavitev primerjalnih podatkov v izkazu vseobsegajočega donosa, v izkazu gibanja kapitala in v izkazu denarnih tokov.

POSAMEZNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

DOLGOROČNA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja in se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo ter se razvršča na tista s končnimi dobami koristnosti in na tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Družba ne razpolaga s sredstvi z nedoločenimi dobami koristnosti.

Ta zajemajo:

- dolgoročne aktivne časovne razmejitve, odloženi stroški razvijanja,
- naložbe v pridobljene dolgoročne premoženjske pravice (patenti, blagovne znamke, licence in druge pravice, dobro ime prevzetega podjetja),
- dane predujme za neopredmetena sredstva, ki so v bilanci stanja izkazani v povezavi z neopredmetenimi sredstvi in se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se všteta tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve po odštetu trgovinskih in drugih popustov ter vsi neposredno pripisljivi stroški pripravljanja sredstva za nameravano uporabo.

Amortizacijske stopnje uporabljene za amortizacijo programskih licenc znašajo 10–25 % letno in se amortizirajo v dobi koristnosti. Oblikovanje popravkov vrednosti iz naslova amortiziranja bremeni stroške amortizacije.

Prevrednotenje neopredmetenih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Neopredmetena sredstva se zaradi okrepitev ne prevrednotujejo. Njihova knjigovodska vrednost pa se lahko zmanjša samo na osnovi oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se izkazuje kot prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi z neopredmetenimi sredstvi.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva (v nadaljevanju OOS) se v knjigovodskih razvidih oziroma v bilanci stanja pripoznajo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi in če je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

OOS so zemljišča, zgradbe, proizvodna oprema in druga oprema. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi družba izkazuje tudi opremo vzeto v finančni najem, ki se amortizira po stopnjah sorodne opreme podjetja. Po pogodbenem koncu finančnega najema se lastništvo prenese na najemojemalca.

- **Zemljišča in zgradbe**

Družba pri vrednotenju zemljišč in zgradb uporablja **model prevrednotenja**. Prevrednotenje je sprememba prvotno izkazane vrednosti gospodarskih kategorij oziroma je vsako ponovno ovrednotenje, katero je bilo izvedeno na osnovi cenitvenih poročil. Ocenjevalec vrednosti uporablja za ocenjevanje poštene vrednosti zemljišč model primerljivih prodaj, za ocenjevanje vrednosti zgradb pa nabavno vrednostno metodo.

Presežek iz prevrednotenja zemljišč in zgradb, ki je sestavni del kapitala, se prenese na preneseni poslovni izid, ko je pripoznanje zemljišča ali zgradbe odpravljeno. Prenese se celotni presežek, ko je sredstvo izločeno iz uporabe ali odtujeno.

- **Proizvajalna oprema in druga oprema**

Družba uporablja model nabavne vrednosti in torej vodi proizvodno opremo ter drugo opremo po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Opredmetena osnovna sredstva se časovno amortizirajo glede na dobo koristnosti. Oblikovanje popravkov vrednosti bremeni stroške amortizacije.

Nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev zajema nakupno vrednost in vse stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati osnovnemu sredstvu. Kasneje nastali stroški, ki omogočajo večje bodoče koristi glede na prvotno ocenjene, povečujejo nabavno vrednost. Stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe uporabnosti sredstva, zmanjšujejo do takrat obračunani popravek vrednosti.

Osnovna sredstva nabavljena v tuji valuti so preračunana v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije, veljavnem na dan nastanka poslovne spremembe. Pozneje nastale tečajne razlike pri poravnavi obveznosti so obravnavane kot postavka finančnih prihodkov ali odhodkov.

Predujmi za osnovna sredstva so vrednoteni po nominalni vrednosti.

Opredmetena osnovna sredstva niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so odtujena ali izničena, ker od njih ni več mogoče pričakovati koristi.

Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Začetek amortiziranja je prvi dan naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča, predujmi za osnovna sredstva in sredstva v gradnji oziroma izdelavi se ne amortizirajo.

Amortizacija se obračunava po stopnjah, ki so določene individualno (posamično) glede na predvideno dobo koristnosti posameznega osnovnega sredstva po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

S prehodom na nov model vrednotenja zgradb in zemljišč smo na novo izračunali amortizacijske stopnje glede na preostalo življenjsko dobo posameznih osnovnih sredstev.

V letu 2014 se je ob izvedbi ocene poštene vrednosti opravila tudi presoja življenjskih dob zazgradbe, pri kateri je sodeloval tudi pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Ocenjevalec vrednosti je zaključil, da v letu 2014 ni prišlo do pomembnejših sprememb življenjskih dob OOS.

Pri obračunu amortizacije družba upošteva naslednje letne amortizacijske stopnje:

	v %
Neopredmetena sredstva	10–25 %
Vlaganja v tuja osnovna sredstva	10–20 %
Zgradbe	1,43–10 %
Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	2–33 %
Druga oprema	7–25 %
Računalniška oprema	33–50 %
Transportna oprema	12,5–25 %

Finančne naložbe

Finančne naložbe so sestavni del finančnih instrumentov podjetja in so finančna sredstva, ki jih ima podjetje naložbenik, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevalo svoje finančne prihodke; ti se razlikujejo od poslovnih prihodkov, ki izhajajo iz prodaje proizvodov in opravljanja storitev v okviru njihovega rednega poslovanja.

Večinoma gre za naložbe v kapital odvisnih in pridruženih podjetij kot tudi za finančne dolgove drugih podjetij (finančne naložbe v posojila) ter druge finančne naložbe.

Finančne naložbe v kapital odvisnih podjetij, pridruženih podjetij in druge finančne naložbe so razporejene v kategorijo za prodajo razpoložljivih sredstev in so izkazane po pošteni vrednosti. Poštena vrednost se ugotavlja na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, ki je vpisan v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Poštena vrednost naložbe se ugotavlja kot sedanja vrednost bodočih donosov z uporabo metode diskontiranega denarnega toka.

Prejeti deleži v dobičku povečujejo finančne prihodke.

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje finančnih naložb na njihovo pošteno vrednost, prevrednotenje finančnih naložb zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje finančnih naložb zaradi odprave njihove oslabitve. Na vsak dan bilance stanja družba oceni, ali obstaja kakšen nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če tak dokaz obstaja, se finančno naložbo prevrednoti zaradi oslabitve.

Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe.

Del dolgoročnih finančnih naložb v posojila, ki zapade v plačilo v enem letu po datumu bilance stanja, je izkazan kot kratkoročna finančna naložba.

Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe izražene v tuji valuti se preračunajo v domačo valuto po tečaju na dan nastanka. Tečajne razlike, ki se pojavijo po datumu bilance stanja, se štejejo kot postavka finančnih prihodkov v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma finančnih odhodkov v zvezi z njimi.

V letu 2014 je družba na osnovi cenitvenega poročila prevrednotila dolgoročno finančno naložbo v lastniški delež družbe Livnica Jelšingrad Livar, a. d., z uporabo metode sedanje vrednosti prostih denarnih tokov, ob upoštevanju »statično« opredeljene vrednosti poslovno nepotrebne premoženja.

KRA TKOROČNA SREDSTVA

Zaloge

Družba spremlja zaloge v pomožnih knjigah in sintetično v glavni knjigi, ter njihovo stanje usklajuje mesečno po končanih vseh materialnih in blagovnih obračunih. Pri izkazovanju upošteva SRS 4.

Zaloge, ki jih družba spremlja, so zaloge surovin, materiala in pomožnega materiala, rezervnih delov za tekoče vzdrževanje in drobni inventar z dobo koristnosti do enega leta. Prav tako družba spremlja zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov, gotovih izdelkov in trgovskega blaga.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ovrednotene po nabavnih cenah, ki jih sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Pri izkazovanju družba uporablja standardne cene z odmiki. Poraba zalog je vrednotena po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov se vrednotijo po proizvodjalnih stroških, pri čemer je količinska enota proizvoda in polproizvoda ovrednotena z neposrednimi stroški materiala, neposrednimi stroški dela, neposrednimi stroški amortizacije, neposrednimi stroški storitev. Tisti del stroškov, ki nastajajo na produktivnih stroškovnih mestih in so po svoji vsebini posredni proizvodjalni stroški, so s ključem prevljeni na stroškovni nosilec, torej na proizvod oziroma polproizvod.

Pri izkazovanju zalog nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov družba uporablja standardne cene z odmiki.

Zaloge zaradi slabitve prevrednotujemo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost. Znesek slabitve knjigovodske vrednosti je pripoznan kot povečanje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v zvezi z obratnimi sredstvi. Pri tem je izrednega pomena, da upoštevamo tudi njihovo kurantnost oziroma nekurantnost.

Zmanjšanje vrednosti zalog surovin, materiala in drobnega inventarja se izkazuje kot povečanje stroškov materiala, zmanjšanje vrednosti zalog izdelkov in trgovskega blaga pa kot povečanje poslovnih odhodkov.

Normalni in presežni kalo ter primanjkljaji, ki bremenijo podjetje, se prikazujejo v zmanjšani vrednosti zalog ter povečanju poslovnih odhodkov.

Višina normalnega kala je predpisana s sklepom uprave družbe in usklajena z objavljenim pravilnikom v Uradnem listu RS 101/1999.

Terjatve

Večino terjatev do kupcev sestavljajo terjatve za prodane izdelke, trgovsko blago, material in storitve. Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo plačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Razčlenjujejo se na dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve. Terjatve do pravnih oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije, učinki povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke. Obresti so obračunane na osnovi pogodb in povečujejo finančne prihodke.

Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, so izkazane kot sporne in dvomljive terjatve.

Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev smo upoštevali individualno oceno izterljivosti posamezne terjatve ter zastaralne roke posameznih terjatev.

K oblikovanju popravkov smo pristopili predvsem iz vsebinske obravnave poplačila terjatev. Upoštevali smo sklenjene komercialne pogodbe. Kot osnova za utemeljeno oblikovane popravke pa nam je služila predvsem strokovna ocena in mnenje komercialnega oddelka.

Odpisi in popravki vrednosti terjatev predstavljajo prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar in denar na poti. Gotovina je denar v blagajni, in sicer v obliki bankovcev in kovancev. Knjižni denar je denar na računih pri banki ali drugi finančni ustanovi, ki se lahko uporablja za plačevanje. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezní račun pri banki ali drugi finančni ustanovi in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej. Denarna sredstva se ob začetnem pripoznanju izkažejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, po preveritvi, da imajo takšno naravo.

Sredstva v tujih valutah so preračunana po referenčnem tečaju Banke Slovenije na dan bilanciranja, tečajna razlika pa je izkazana med finančnimi prihodki in odhodki.

Kapital

Kapital odraža lastniško financiranje podjetja in je z vidika podjetja njegova obveznost do lastnikov. Opredeljen je ne samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v podjetje, temveč tudi z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju podjetja.

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti poslovni izid iz preteklih let in nerazporejeni čisti poslovni izid poslovnega leta. Osnovni kapital se vodi v domači valuti.

Prevrednotenje kapitala je sprememba njegove knjigovodske vrednosti kot posledica prevrednotenja sredstev. Kot prevrednotenje pa se ne šteje vračunavanje novih vplačil, izplačil in zneskov, ki izhajajo iz sprotne čistega dobička oziroma čiste izgube. Opravi se na koncu poslovnega leta ali med njim.

Presežek iz prevrednotenja se pojavi zaradi povečanja knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev, dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb izkazanih po modelu prevrednotenja in ga izkazujemo ločeno glede na nastanek. Omogoča kritje kasnejšega zmanjšanja knjigovodske vrednosti oziroma slabitve istih gospodarskih kategorij.

Dolgoročne rezervacije

Vrednost dolgoročnih rezervacij predstavlja vrednost izdatkov, potrebnih za poravnavo dolgoročnih obveznosti, ugotovljenih na dan bilance stanja z upoštevanjem tveganja in negotovosti.

Dolgoročne rezervacije na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, zaradi katerih so bile oblikovane.

Dolgoročne rezervacije se na račun odloženih prihodkov prenesejo med poslovne prihodke poslovnega leta, v katerem so se pojavili stroški oziroma odhodki.

Namen rezervacij je v obliki vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov zbrati zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov oziroma odhodkov. Med takšne rezervacije sodijo tudi rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Družba vsako leto preverja višino oblikovanih rezervacij in jo glede na izračune temu primerno korigira.

Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju.

Rezervacije se ne prevrednotujejo in se na koncu obračunskega obdobja popravijo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveznosti.

Rezervacije so oblikovane v primeru, ko je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti. Ob koncu poslovnega leta ne smejo biti prikazane z zneskom, ki bi bil neutemeljena skrita rezerva.

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se izvede za vsakega zaposlenega tako, da se upošteva strošek odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar. Vrednost dolgoročne rezervacije predstavlja sedanjo vrednost izdatkov, potrebnih za poravnavo dolgoročne obveznosti, ugotovljene na dan bilance stanja z upoštevanjem tveganja in negotovosti.

Družba izračunava rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi na vsaka 3 leta oz. pogosteje v primeru pomembnejših sprememb uporabljenih predpostavk pri izračunu ali pomembnejših sprememb v številu in starostni strukturi zaposlenih.

Pri zadnjem izračunu na koncu leta 2013 so bile uporabljene naslednje aktuarske predpostavke:

- diskontna stopnja v višini 4,89%;
- pričakovana rast plač v državi 0,5 % letno;
- fluktuacija zaposlencev je ocenjena po starostnih razredih glede na dosedanje fluktuacije, realna pričakovanja v prihodnosti ter izkušnje o gibanju fluktuacije v RS;
- smrtnost zaposlencev je upoštevana z uporabo tablic smrtnosti slovenske populacije v letih 2000-2002 ločeno po spolih;
- stopnja rasti plač v podjetju v višini 0,5 % letno.

DOLGOVI

Finančne in poslovne obveznosti

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo katerega poslovnega dolga, v primeru dolgoročnih poslovnih dolgov prejem praviloma opredmetenih osnovnih sredstev, v primeru kratkoročnih poslovnih dolgov pa prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi

Dolgovi so lahko finančni in poslovni.

Kratkoročni finančni dolgovi so dobljena kratkoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in so razčlenjeni na tiste, ki jih družba dobi od bank ali od drugih finančnih institucij ali pa se kot financerji pojavljajo druge pravne in fizične osebe. Dolgovi se razčlenjujejo tudi glede na to ali gre za dolgove do povezanih družb ali ne.

Kratkoročni poslovni dolgovi so kratkoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve, kratkoročne obveznosti do zaposlencev za opravljeno delo, kratkoročne obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi in podobnimi postavkami, kratkoročne obveznosti do države iz naslova davkov, tudi obračunanega davka na dodano

vrednost. Posebna vrsta so tudi obveznosti do kupcev za dobljene predujme pa tudi za prejete kratkoročne varščine.

Dolgoročni finančni dolgovi so dobljena dolgoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in izdani dolgoročni dolžniški vrednostni papirji. Podvrsta dobljenih dolgoročnih posojil so tudi dolgovi do najemodajalcev v primeru finančnega najema.

Dolgoročni poslovni dolgovi so dolgoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve. Podvrsta dolgoročnih poslovnih dolgov so obveznosti do kupcev iz prejetih dolgoročnih varščin.

Obveznosti se kasneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom in se zmanjšujejo za odplačane zneske ter morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom. Del dolgoročnih obveznosti, ki je že zapadel v plačilo in del dolgoročnih obveznosti, ki bo zapadel v plačilo v letu dni, se v bilanci stanja preneseta med kratkoročne obveznosti.

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi, izraženi v tuji valuti, se na dan bilance stanja preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije. Povečanje kratkoročnih dolgov povečuje redne finančne odhodke, zmanjšanje pa redne finančne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

So terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo izmerjena.

Kratkoročne časovne razmejitve so lahko:

Aktivne so obravnavane kot terjatve v širšem smislu, ker se razlikujejo od denarnih sredstev kakor od stvari in zajemajo kratkoročne odložene stroške, ki so opredeljeni kot vnaprej plačani zneski, ki ob plačilu še niso pomenili stroška in bremenili poslovnega izida.

Pasivne so obravnavane kot dolgovi v širšem pomenu in se razlikujejo od kapitala kot obveznosti do lastnikov, zajemajo pa kratkoročno odložene prihodke oziroma kratkoročno vnaprej vračunane odhodke, nastajajo pa na osnovi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida pa tudi zalog s pričakovanimi stroški, ki se še niso pojavili.

Kratkoročne časovne razmejitve niso prevrednotene. Med letom in ob sestavljanju računovodskih izkazov je preverjena realnost in upravičenost njihovega obstoja.

PRIPOZNAVANJE PRIHODKOV

Prihodki

so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev (na primer denarja ali terjatev zaradi prodaje blaga) ali zmanjšanje dolgov (na primer zaradi opustitve njihove poravnave). Preko poslovnega izida vplivajo na kapital. Razčlenjujejo se na poslovne, finančne in druge prihodke. Poslovni in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki.

Prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti v obračunskem obdobju prodanih proizvodov, trgovskega blaga, storitev, materiala, tako na domačem kot tujem trgu. Dejansko se pripoznajo, ko blago zapusti skladišče in se evidentirajo za to ustrezni dokumenti. Merijo se na osnovi prodajnih cen, navedenih na računih ali drugih

listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Morebiti odobreni popusti zmanjšujejo prihodke od prodaje in se ne pripoznajo kot finančni odhodki. Načeloma se evidentirajo po načelu fakturirane realizacije. Navedeni prihodki se pripoznajo pod naslednjimi pogoji:

- podjetje prenese na kupca vsa pomembna tveganja in koristi, ki izhajajo iz lastništva,
- podjetje ne sodeluje pri poslovanju niti toliko, kolikor je običajno zaradi lastništva niti dejansko ne odloča o prodanih proizvodih,
- verjetno je, da bodo gospodarske koristi povezane s poslom pritekale v podjetje,
- znesek prihodkov je zanesljivo oceniti,
- stroške, ki so nastali ali bodo nastali v zvezi s poslom, pa je mogoče zanesljivo izmeriti.

Če obstaja kakršnakoli negotovost, se prihodki začasno odložijo in se pripoznajo, ko je dvom odstranjen. Pri konsignacijski prodaji, pri kateri se konsignatar zaveže prodati blago v izročiteljevem imenu, se prihodki pripoznajo, ko je blago prodano.

Prihodki od opravljenih storitev se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo dokončanosti del (seveda ne sme biti dvomov o dokončanosti del ali dvomov o tem ali bo storitev plačana ali ne).

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončnosti.

Med poslovnimi prihodki so tudi drugi poslovni prihodki skupaj s prevrednotovalnimi in so prav tako povezani s poslovnimi učinki. To so zlasti subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki, ki jih sicer izkazujemo na kontu. Sem uvrščamo tudi prihodke od odprave rezervacij in prihodke od poslovnih združenj. Med prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki so dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, zmanjšanja popravkov vrednosti poslovnih terjatev zaradi odprave njihove oslabitve ter odpisi poslovnih dolgov.

Med finančnimi prihodki se izkazujejo:

- Finančni prihodki iz deležev do podjetij v skupini in do drugih podjetij ter finančni prihodki iz drugih naložb. Med prevrednotovalnimi finančnimi prihodki se izkazujejo zlasti pozitivne razlike, ki nastanejo pri prodaji teh, ko njihova prodajna vrednost preseže knjigovodsko, zmanjšane za morebitni presežek iz prevrednotenja, seveda, če je bilo prej prevrednotenje pripoznano v kapitalu.
- Finančni prihodki iz danih posojil, danim podjetjem v skupini ali danim drugim podjetjem. Dana posojila so finančne naložbe v dolgove drugih podjetij. V bilanci stanja so ločeno izkazana dolgoročna in kratkoročna posojila, medtem ko se v izkazu poslovnega izida finančni prihodki od obojih izkazujejo skupaj. Obresti so obračunane po pogodbeni obrestni meri.
- Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do podjetij v skupini in do drugih. Gre za obračunane obresti in za pozitivne tečajne razlike, ki izhajajo tako iz dolgoročnih poslovnih terjatev, kakor tudi kratkoročnih poslovnih terjatev. Obresti so obračunane po dogovorjeni obrestni meri, podjetje pa običajno zaračunava tudi zamudne obresti zaradi nepravočasno plačanih terjatev.

Med drugimi prihodki se izkazujejo neobičajne postavke, ki v obravnavanem letu nimajo nič skupnega z rednim poslovanjem. Sem sodijo: finančni prihodki iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po poštenu vrednosti, dotacije, subvencije, ki niso v zvezi s prodanimi količinami oziroma določenimi stroški, prejete odškodnine in kazni ter drugi. V poslovnem razdobju povečujejo poslovni rezultat družbe.

PRIPOZNAVANJE ODHODKOV

Odhodki

so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanja dolgov (na primer zaradi obračunanih obresti); preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Razvrščajo se na poslovne odhodke, finančne in druge odhodke. Poslovni in finančni odhodki so redni odhodki.

Poslovni odhodki so enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. Sem sodi tudi nabavna vrednost prodanega blaga in materiala.

Po svoji vsebini se ti poslovni odhodki razvrščajo po namenu (funkciji) na proizvodjalne stroške prodanih količin in v trgovinskih enotah na nabavno vrednost prodanih količin ter na posredne stroške nabavljanja in prodajanja, neposredne stroške prodajanja, posredne stroške uprave.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki se izkazuje negativna razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo prodanega opredmetenega ali neopredmetenega osnovnega sredstva. Enako se obravnava tudi izguba zaradi oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva, neopredmetenega sredstva, oslabitev zalog surovin, materiala, drobnega inventarja, izdelkov in nedokončanih izdelkov. Prav tako oslabitev terjatev knjižimo med omenjene odhodke.

Med finančnimi odhodki se izkazujejo:

- Finančni odhodki iz finančnih obveznosti, ki izhajajo iz prejetih posojil od družb v skupini, od bank in od drugih družb. Tu se izkazujejo odhodki za obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih finančnih dolgov. Dolgovi se obrestujejo na osnovi pogodbeno dogovorjenih obrestnih mer in se pomembno ne razlikujejo od efektivnih obrestnih mer, merijo pa se po začetni pripoznani vrednosti zmanjšani za plačila. Negativne tečajne razlike v zvezi z dolgovi v tuji valuti se ugotovijo na datum bilance stanja na osnovi takratnega tečaja.
- Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do podjetij v skupini in do drugih ter finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti. Tu se izkazujejo odhodki iz obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih poslovnih dolgov. Sem sodijo torej zaračunane obresti, zaradi nepravočasno plačanih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.
- Finančni odhodki iz naslova oslabitev in odpisov finančnih naložb.

Med druge odhodke pa štejemo predvsem odhodke, ki so povezani z naložbenimi nepremičninami, med katere sodi amortizacija naložbenih nepremičnin, ter tudi oslabitve naložbenih nepremičnin. Med druge odhodke sodijo tudi denarne kazni in odškodnine ter druge neobičajne postavke.

Poslovanje s tujimi valutami

Sredstva in viri izraženi v tuji valuti se v bilanci stanja na dan 31. 12. 2014 preračunajo po referenčnem tečaju Banke Slovenije. Pozitivne in negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka pravnih oseb je izračunan na temelju prihodkov in odhodkov, ki so izkazani v izkazu poslovnega izida in v skladu z veljavno davčno zakonodajo.

Odložene obveznosti za davek

Obveznosti za odloženi davek se pripoznajo za zneske davka iz dobička, ki jih bo moralo podjetje dodatno plačati v prihodnjih davčnih obdobjih in so posledica obdavčljivih začasnih razlik; so torej zneski, ki se prištejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali knjigovodska vrednost obveznosti poravna. Obveznosti za odloženi davek se ne diskontirajo.

Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek se pripoznajo za zneske davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih in so posledica odbitnih začasnih razlik, prenosa neizrabljenih davčnih izgub ter neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja; so torej zneski, ki se odštejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali knjigovodska vrednost obveznosti poravna. Odložene terjatve za davek se pripoznajo le, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče izrabiti odbitne začasne razlike, neizrabljene davčne izgube in davčne dobropise. Odložene terjatve za davek se ne diskontirajo.

Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih. Pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov družba ne razkriva področnih odsekov, ker se ukvarja samo z eno dejavnostjo. Družba ne poroča niti območnih odsekov, ker ne vodi ustreznih evidenc, ki bi ji to omogočalo.

IZKAZ GIBANJA DENARNIH TOKOV

Sestavljen je po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2014, iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2013, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2014 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

8. POJASNILA K BILANCI STANJA

..... POJASNILO 1

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR

	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Dolgoročne premoženjske pravice	174.020	86.759
Druge dolgoročne AČR	0	0
Skupaj	174.020	86.759

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2014 je bilo naslednje:

v EUR

	Dolgoročne premoženjske pravice	Dolgoročno razmejeni stroški	Dolgoročne premoženjske pravice v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 31. 12. 2013	392.519	0	10.000	402.519
Pridobitve	0	0	96.008	96.008
Odtujitve	0	0	0	0
Prenos z investicij v teku	96.008	0	-96.008	0
Prenos med OS	56.873	0	0	56.873
Stanje 31. 12. 2014	545.400	0	10.000	555.400
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 31. 12. 2013	315.760	0	0	315.760
Odtujitve	0	0	0	0
Amortizacija	38.131	0	0	38.131
Prenos med OS	27.489	0	0	27.489
Stanje 31. 12. 2014	381.380	0	0	381.380
Neodpisana vrednost 31. 12. 2013	76.759	0	10.000	86.759
Neodpisana vrednost 31. 12. 2014	164.020	0	10.000	174.020

Vrednost neopredmetenih sredstev se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 podvojila; vlaganja v tuja osnovna sredstva so izkazana med opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Dolgoročne premoženjske pravice (164.020 EUR), kot tudi sredstva v pridobivanju (10.000 EUR), se nanašajo na računalniško programsko opremo.

..... POJASNILO 2

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Zemljišča in zgradbe	12.108.080	12.210.003
a) Zemljišča	5.547.537	5.547.480
b) Zgradbe	6.560.543	6.662.523
Proizvajalne naprave in stroji	4.967.437	4.840.216
Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	325.315	419.235
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	325.315	419.235
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0	0
Skupaj	17.400.832	17.469.454

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2014 je bilo naslednje:

	v EUR					
	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadom. deli	Vlaganja v tuja osnovna sredstva	Opredmet. osnovna sredstva v izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 31. 12. 2013	5.547.480	6.662.523	28.632.977	126.877	419.235	41.389.091
Prenos med OS	0	46.056	-102.930	0	0	-56.873
Nove nabave	0	0	0	0	2.018.420	2.018.420
Uskladitev registra OS po inventuri	0	0	13.698	0	0	13.698
Zmanjš./Prevredn.	0	-499.958	0	0	0	-499.958
Povečanja/Prevredn.	57	0	0	0	0	57
Prenos z inv. v teku	0	351.922	1.760.418	0	-2.112.341	0
Odtujitve/Zmanjšanja	0	0	-493.931	0	0	-493.931
Stanje 31. 12. 2014	5.547.537	6.560.543	29.810.232	126.877	325.314	42.370.504
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 31. 12. 2013	0	0	23.858.212	61.425	0	23.919.638
Prenos med OS	0	44.521	-72.010	0	0	-27.489
Uskladitev registra OS po inventuri	0	0	13.698	0	0	13.698
Odtujitve/Zmanjšanja	0	0	-461.944	0	0	-461.944
Zmanjš./Prevredn.	0	-250.616	0	0	0	-250.616
Amortizacija	0	206.095	1.548.603	21.688	0	1.776.385
Stanje 31. 12. 2014	0	0	24.886.559	83.113	0	24.969.671
Neodpisana vrednost						
31. 12. 2013	5.547.480	6.662.523	4.774.764	65.452	419.235	17.469.454
31. 12. 2014	5.547.537	6.560.543	4.923.673	43.764	325.314	17.400.832

Na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin smo prevrednotili vrednost zemljišč in zgradb na njihovo pošteno vrednost na dan 31. 12. 2014. Če družba Livar, d. d., ne bi prevrednotila zgradb in zemljišč, bi neodpisana vrednost zemljišč na dan 31. 12. 2014 znašala 1.220.418 EUR, neodpisana vrednost zgradb na dan 31. 12. 2014 pa 3.103.322 EUR.

V letu 2014 smo aktivirali opremo v knjigovodski vrednosti 1.760.418 EUR in izvedli za 351.922 EUR investicij v zgradbe.

V uporabo aktivirana oprema, ki predstavlja večje vrednosti, je naslednja:

- Nakup brusilnega stroja Koyama standard 400-S v znesku 174.380 EUR.
- Nakup vpenjalnih sistemov za CNC stroje v znesku 159.520 EUR.
- Obnovitev razsvetljave v znesku 154.201 EUR.
- Sanacija posedanja tal in obnova tlakov v mehanski obdelavi v znesku 123.510 EUR.
- Nakup pralnega stroja AQC v znesku 112.328 EUR.
- Nakup vertikalnega obdelovalnega centra Pinnacle v znesku 88.310 EUR.
- Obnova mešalnega stroja v vrednosti 54.870 EUR.
- Postavitev skladiščnega objekta v vrednosti 43.570 EUR.
- Obnovitev strehe na montažni hali v vrednosti 43.490 EUR.
- Izdelava novega ročičnega transporterja na BMD liniji v vrednosti 41.770 EUR.
- Ostala oprema manjših posamičnih vrednosti.

Neodpisana vrednost osnovnih sredstev, pridobljenih na osnovi pogodb o finančnem najemu, znaša na dan 31. 12. 2014 1.411.664 EUR. Obveznosti iz finančnega najema znašajo na dan 31. 12. 2014 4.354.513 EUR. Razlika med knjigovodsko vrednostjo opredmetenih osnovnih sredstev v finančnem najemu in vrednostjo finančnih obveznosti zanje, izhaja iz preteklih reprogramovodplačevanja finančnih obveznosti iz naslova finančnega najema.

Zemljišča s knjigovodsko vrednostjo v višini 5.547.537 EUR in zgradbe v višini 6.560.543 EUR so zastavljene v korist bank za zavarovanje odplačil dolgoročno in kratkoročno prejetih posojil.

Družba na dan 31. 12. 2014 nima sklenjenih obvez za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev.

.... POJASNILO 3

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojen)
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	2.665.876	3.253.400
a) Delnice in deleži v družbah v skupini	0	30.000
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah	2.663.000	3.220.524
c) Druge dolgoročne finančne naložbe	2.876	2.876
2. Dolgoročna posojila	0	428.000
a) Dolgoročna posojila pridruženim družbam	0	428.000
b) Dolgoročna posojila drugim podjetjem	0	0
Skupaj	2.665.876	3.681.400

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb v letu 2014 je bilo naslednje:

v EUR

	Deleži v podjetjih v skupini	Delnice v pridruženih družbah po pošteni vrednosti	Druge dolgoročne finančne naložbe	Dolgoročno dana posojila	Skupaj
NABAVNA OZ. POŠTENNA VREDNOST					
Stanje 31. 12. 2013	722.217	3.220.524	332.971	428.000	4.703.712
Povečanje	0	0	0	0	0
Prenos na kratkoročne finančne naložbe	0	0	0	-428.000	-428.000
Popravek knjiženja prejšnjih let	0	379.000	0	0	379.000
Stanje 31. 12. 2014	722.217	3.599.524	332.971	0	4.654.712
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 31. 12. 2013	-692.217	0	-330.095	0	-1.022.312
Povečanje	-30.000	-557.524	0	0	-587.524
Zmanjšanje – prodaja	0	0	0	0	0
Popravek knjiženja prejšnjih let	0	-379.000	0	0	-379.000
Stanje 31. 12. 2014	-722.217	-936.524	-330.095	0	-1.988.836
Stanje 31. 12. 2013	30.000	3.220.524	2.876	428.000	3.681.400
Stanje 31. 12. 2014	0	2.663.000	2.876	0	2.665.876

Družba je v skladu s sprejeto usmeritvijo vrednotenja finančnih naložb njeno vrednost, z učinkom na rezultat poslovanja, slabilaza 557.524 EUR (pojasnilo 26), prav tako je družba oslabilavrednost finančnih naložb v odvisne družbe v skupni vrednosti 30.000 EUR. Vsa dodatna pojasnila so razkrita v poglavju Popravki bistvenih napak iz preteklih let.

Deleže v podjetjih v skupini predstavljajo naložbe v štiri družbe v Sloveniji s 100-odstotnim deležem ter naložba v podjetje Topola Livar MO – v stečaju ter Topola Livar a.d. – v likvidaciji.

v EUR

Odvisna družba	Sedež podjetja	Država podjetja	Delež lastništva 31. 12. 2014	Kapital odvisnega podjetja 31. 12. 2014	Poslovni izid leta 2014
Topola Livar MO, d. o. o. – v stečaju	Ul. Milana Blagojeviča 9, Topola	Srbija	97,95 %	NP	NP
Topola Livar a.d. –v likvidaciji	Pilota Zorana Tomiča 23, Topola	Srbija	14,04 %	NP	NP
Livar Belt, d. o. o.	Ulica Heroja Stariha 17, 8340 Črnomelj	Slovenija	100 %	-56.430	-7.516
Livar FMO, d. o. o.	Ulica Heroja Stariha 17, 8340 Črnomelj	Slovenija	100 %	-48.733	-6.787
Livar LNL, d. o. o.	Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica	Slovenija	100 %	-22.166	-32
Livar STORITVE, d. o. o. – v stečaju	Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica	Slovenija	100 %	NP	NP

V letu 2013 je bil predlagan stečaj za podjetje Livar storitve, d. o. o. Stečajni postopek je bil začel 21. 8. 2013 in od takrat podjetje Livar, d. d., nima več vpogleda v poslovne knjige podjetja Livar storitve, d.o.o.

Delnice v pridruženih družbah predstavlja naložba v 43,03-odstotni delež v osnovnem kapitalu podjetja Jelšingrad Livar, a.d. Naložba v višini 2.663.000 EUR je vrednotena po pošteni vrednosti preko kapitala in je zastavljena za prejeta posojila (pojasnilo 12). Vrednotenje po pošteni vrednosti je bilo izvedeno na osnovi uporabljenega modela vrednotenja, kitemelji na donosu zasnovanem načinu ocenjevanja vrednosti, pri vrednotenju pa izhaja iz podatkov o poslovanju in premoženju ocenjevalne družbe ter ugotovitev iz analize makroekonomskega okolja in panoge. Pri izračunu so uporabljeni za okolje in dejavnost značilni dejavniki zahtevane stopnje donosnosti lastniškega in dolžniškega kapitala ter rasti prostega denarnega toka v rezidualu. Dolgoročna dana posojila so se v letu 2014 znižala zaradi spremembe ročnosti.

v EUR

Pridružena družba	Sedež podjetja	Država podjetja	Delež lastništva 31. 12. 2014	Kapital pridruženega podjetja 31. 12. 2014	Poslovni izid leta 2014
Jelšingrad Livar, a. d.	Ul. Braće Podgornika 8, Banja Luka	Republika Srbska, Bosna in Hercegovina	43,03 %	15.299.867 EUR	2.257.339 EUR

..... POJASNILO 4

ZALOGE

v EUR

	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Material	1.375.228	1.108.275
Popravek vrednosti zalog materiala	-154.819	-56.729
Drobni inventar	15.596	12.293
Nedokončana proizvodnja in polizdelki	693.065	813.478
Proizvodi	2.385.878	2.184.328
Popravek vrednosti zalog proizvodov	-73.697	-81.411
Trgovsko blago	174	66
Skupaj	4.241.425	3.980.300

V strukturi zalog predstavljajo deleži surovin in materiala 29 %, nedokončane proizvodnje 16 %, proizvodov in trgovskega blaga 55 %. Zaloge so se v letu 2014 v primerjavi s stanjem konec leta 2013 zvišale za 7 %.

Na osnovi opravljene letne inventure ni bilo ugotovljenih inventurnih manjkov in inventurnih viškov. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za prejeta posojila ali druge obveznosti.

..... POJASNILO 5

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

- Kratkoročna posojila

v EUR

	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Kratkoročna posojila	662.000	275.500
Skupaj	662.000	275.500

Kratkoročne finančne naložbe so se v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 povečale za 140 % zaradi spremembe ročnosti danega posojila. V letu 2013 je bila za zavarovanje kredita pridobljena hipoteka na zemljišču v lasti družbe Jelšingrad Livar, a. d.

Kratkoročne finančne naložbe sestavljajo:

- kratkoročno posojilo pridruženemu podjetju Jelšingrad Livar, a. d., v višini 460.000 EUR, ki se obrestuje po letni obrestni meri 3M EURIBOR + 7 %,
- kratkoročno posojilo pridruženemu podjetju Jelšingrad Livar, a. d. v višini 200.000 EUR, ki se obrestuje po fiksni letni obrestni meri 6 %,
- kratkoročni depozit Carinskemu uradu v višini 2.000 EUR.

..... POJASNILO 6

KRA TKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih in pridruženih družb	65.900	67.600
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	10.317.642	9.443.462
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.090.007	2.159.355
Skupaj	12.473.549	11.670.417

V primerjavi s preteklim letom so se kratkoročne poslovne terjatve povečale za 6 %.

- Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih in pridruženih družb

	v EUR			
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 31. 12. 2014	Čista vrednost 31. 12. 2013
Jelšingrad Livar, a. d. – pridružena družba	65.900	0	65.900	67.600
Skupaj	65.900	0	65.900	67.600

V letu 2013 nismo oblikovali popravkov vrednosti terjatev do pridruženih in odvisnih družb.

- Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

	v EUR			
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 31. 12. 2014	Čista vrednost 31. 12. 2013
Kupci v državi	2.937.956	126.508	2.811.448	1.777.275
Kupci v tujini	9.422.772	1.916.578	7.506.194	7.666.187
Skupaj	12.360.728	2.043.086	10.317.642	9.443.462

Družba je v letu 2014 oblikovala 79.195 EUR dodatnih popravkov terjatev do kupcev. Vse terjatve do kupcev so nezavarovane.

Starostna struktura na dan 31. 12. 2014 je naslednja:

				v EUR
Zapadlost	Kupci v državi	Kupci v tujini	Podjetja v skupini	Skupaj
Nezapadlo	2.052.214	5.742.095	0	7.794.309
Do 30 dni	694.649	1.257.193	0	1.951.842
Do 60 dni	51.661	236.424	0	288.085
Do 90 dni	3.938	109.529	0	113.467
Nad 90 dni	8.986	160.953	65.900	235.839
Skupaj	2.811.448	7.506.194	65.900	10.383.542

Gibanje popravkov vrednosti terjatev v letu 2014 je bilo naslednje:

			v EUR
	Pridružena in odvisna podjetja	Drugi kupci	Skupaj
Stanje 1. 1. 2014	745.604	1.218.287	1.963.891
Povečanje	0	79.196	79.196
Zmanjšanje	0	0	0
Stanje 31. 12. 2014	745.604	1.297.483	2.043.087

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v višini 2.581.414 EUR so za prejete kredite zastavljene v korist bank.

- Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

Kratkoročne poslovne terjatve do drugih v skupni vrednosti 2.090.007 EUR predstavljajo:

- terjatve do države in državnih institucij v višini 114.663 EUR (glavnina iz naslova vračila davka na dodano vrednost),
- terjatve za dane avanse v višini 814.676 EUR; terjatev vsebuje avans, dan družbi Exoterm Holding, d. d.,
- terjatve iz naslova prodaje terjatev v višini 383.718 EUR,
- terjatve iz naslova konsignacijske prodaje v višini 369.083 EUR,
- regresne terjatve do Topola Livar, a. d., iz naslova plačil glavnin in obresti na osnovi danega poročstva 242.960 EUR,
- ostale terjatve v višini 164.907 EUR.

Na bruto vrednost regresnih terjatev do Topola Livar, a. d., v višini 2.431.342 EUR je oblikovana slabitev terjatve v višini 90 %.

..... POJASNILO 7

DENARNA SREDSTVA

			v EUR
	31. 12. 2014	31. 12. 2013	
Denarna sredstva v blagajni	1.242	2.338	
Denarna sredstva na računih	436.594	192.794	
Skupaj	437.836	195.132	

Denarna sredstva na transakcijskih računih pri domačih bankah so znašala 298.538 EUR, pri bankah v tujini pa 138.056 EUR.

..... POJASNILO 8

AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke.

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	109.695	69.214
Skupaj	109.695	69.214

..... POJASNILO 9

KAPITAL

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojeno)
Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276
• Osnovni kapital	6.069.276	6.069.276
Kapitalske rezerve	7.156	7.156
Presežek iz prevrednotenja	6.480.416	6.678.021
Preneseni čisti poslovni izid	-8.254.537	-12.356.568
Čisti poslovni izid poslovnega leta	0	0
Skupaj	4.302.311	397.886

Kapital družbe na dan 31. 12. 2014 znaša 4.302.311 EUR. Kapital sestavlja 6.069.276 delnic, katerih knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2014 znaša 0,71 EUR/delnico. Uprava družbe je v skladu z določili veljavne zakonodaje z dobičkom poslovnega leta 2014 pokrivala izgubo iz preteklih let.

Kapitalske rezerve predstavljajo zneske vplačil nad nominalno vrednostjo vpisanih delnic.

Gibanje presežka iz prevrednotenja v letu 2014 je bilo naslednje:

	v EUR			
	Dolg. finančna naložba			
	Nepremičnine	v Jelšingrad	Odloženi davki	Skupaj
Začetno stanje 1. 1. 2014	8.033.625	0	-1.355.603	6.678.021
Prevrednotenje	-249.285	0	51.679	-197.605
Sprememba davčne stopnje	0	0	0	0
Končno stanje 31. 12. 2014	7.784.340	0	-1.303.924	6.480.416

V primeru prevrednotenja kapitala na osnovi preračuna z indeksom cen življenjskih potrebščin za leto 2014 (0,2 %) bi čisti dobiček znašal 4.101.630 EUR.

..... POJASNILO 10

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Rezervacije za kočljive pogodbe	262.279	218.404
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	337.233	362.943
Rezervacije za dana jamstva	1.113.813	1.485.084
Skupaj	1.713.325	2.066.431

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Rezervacije za kočljive pogodbe	262.279	218.404
• Odprte tožbe	262.279	218.404
Rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine	337.233	362.943
• Rezervacije za jubilejne nagrade	110.399	128.236
• Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	226.834	234.707
Rezervacije za dana jamstva	1.113.813	1.485.084
• Dano poroštvo pridruženemu podjetju za prejeta posojila pri tuji banki	1.113.813	1.485.084
Skupaj	1.713.325	2.066.431

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2013 zmanjšale za 17 %.

	v EUR					
	Rezervacije za kočljive pogodbe	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za dana poroštva	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje 31. 12. 2013	218.404	128.236	234.707	1.485.083	0	2.066.431
Oblikovanje	100.404	0	0	0	0	100.404
Odprava	-30.911	-1.054	0	0	0	-31.965
Črpanje	-25.618	-16.783	-7.874	0	0	-50.275
Prenos iz/na kratkoročen del	0	0	0	371.271	0	-371.271
Stanje 31. 12. 2014	262.279	110.399	226.833	1.113.813	0	1.713.325

Rezervacije za kočljive pogodbe zaradi odprtih tožb v višini 262.279 EUR predstavljajo vračunane stroške po tožbah dobaviteljev, bivših zaposlenih in drugih.

V letu 2014 aktuarski izračun ni bil izveden, saj se glede naračunovodske politike družbe aktuarski izračun v ne- ali manj spremenjenih okoliščinah izvedev triletnih časovnih intervalih (zadnji je bil izveden v letu 2013). Družba tudi ocenjuje, da se v poslovnem letu 2014 niso dogodile pomembnejše spremembe predpostavk aktuarskega izračuna in števila zaposlenih ter sprememb v starostni strukturi zaposlenih, ki bi povzročile pomembnejše spremembe v potrebnem izkazanem stanju rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi na dan 31.12.2014.

Rezervacije za dana jamstva so iz naslova poroštva, ki je bilo dano podjetju Topola Livar, a. d. Podjetje Topola Livar, a. d., je kot glavni dolžnik najel kredit pri banki NLB, d. d. Rezervacije so bile oblikovane na osnovi preteklih izkušenj

in verjetnosti, da bo obveznosti v imenu glavnega dolžnika moral poravnati porok. Ustrezen kratkoročni del rezervacij v višini 371.271 EUR je izkazan med pasivnimi časovnimi razmejitvami.

..... POJASNILO 11

DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	10.719.897	15.058.447
Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	0	0
Druge dolgoročne finančne obveznosti	3.534.970	4.377.947
Skupaj	14.254.866	19.436.394

Dolgoročne finančne obveznosti do bank:

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Banke v državi	10.719.897	15.009.366
Banke v tujini	0	49.081
Skupaj	10.719.897	15.058.447

Stanje obveznosti iz naslova dolgoročnih obveznosti do bank se je na dan 31. 12. 2014 v primerjavi s preteklim letom znižalo zaradi prenosa med kratkoročni del bančnih posojil.

Kratkoročni del dolgoročno prejetih posojil pri bankah v višini 5.896.857 EUR je izkazan med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi do bank.

Vsa dolgoročno prejeta posojila pri bankah so nominirana v EUR in se v glavnini obrestujejo na osnovi variabilnih letnih obrestnih mer. Referenčne obrestne mere so različne: 1-mesečni EURIBOR, 3-mesečni EURIBOR in 6-mesečni EURIBOR. Pribitki pa znašajo od 4 do 6,2 odstotnih točk na referenčno obrestno mero. Posojila v skladu s pogodbami, veljavnimi na dan 31. 12. 2014, zapadejo v plačilo do leta 2020 in so zavarovana s hipoteko na nepremičninah družbe in/ali zastavo terjatev do kupcev. V obdobju 5 let po datumu bilance stanja zapadejo vse finančne obveznosti do bank.

- Druge dolgoročne finančne obveznosti

Druge dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo:

- Obveznosti družbe na osnovi pogodb finančnega najema, ki po trenutno veljavnih anuitetnih načrtih zapadejo do leta 2020 in znašajo 3.534.970 EUR. Kratkoročna zapadlost iz naslova leasingpogodb znaša 744.452 EUR in je izkazana med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi. Pogodbe finančnega najema se obrestujejo po letni obrestni meri 3-mesečni oziroma 6-mesečni EURIBOR in pribitek od 4 do 7 %.

..... POJASNILO 12

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

V spodnjih preglednicah razkrivamo kratkoročne obveznosti v skladu s pogodbenimi določili veljavnimi na dan 31. 12. 2013

- Kratkoročne obveznosti

v EUR		
	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojeno)
Kratkoročne finančne obveznosti	8.705.946	5.521.603
Kratkoročne poslovne obveznosti	8.978.762	9.599.850
Skupaj	17.684.708	15.121.453

- Kratkoročne finančne obveznosti

v EUR		
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.585.938	4.126.573
Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	820.000	820.000
Druge kratkoročne finančne obveznosti	1.300.008	575.030
Skupaj	8.705.946	5.521.603

- Kratkoročne finančne obveznosti do bank

v EUR		
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Banke v državi	6.536.857	3.842.366
Banke v tujini	49.081	284.207
Skupaj	6.585.938	4.126.573

Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo:

- kratkoročni del dolgoročno prejetih posojil pri bankah v višini 5.896.857 EUR,
  - kratkoročno prejeta posojila pri banki v višini 640.000 EUR, ki se obrestuje s fiksno letno obrestno mero v višini 6 % in je zavarovano z zastavo terjatev do kupcev,
  - kratkoročni del posojila, najetega pri banki v tujini, v višini 49.081 EUR.
- Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic.

Uprava družbe je v letu 2009 sprejela sklep o izdaji 340 podrejenih imenskih obveznic, vsako v nominalni vrednosti 10.000 EUR, z zapadlostjo 31. 12. 2014. Obrestna mera je 6 % letno.

Do 31. 12. 2009 je družba Mecum, d.o.o., takrat pomemben lastnik Livarja, podalo izjavo o prevzemu 100 imenskih podrejenih obveznic v skupni nominalni vrednosti 1.000.000 EUR. Obveznosti iz naslova obveznic so bile delno poravnane, in sicer s pobotanjem terjatev iz naslova danega posojila v letih 2011 in 2012. Obveznost na dan 31. 12. 2014 znaša še 820.000 EUR. Zaradi začetka stečajnega postopka in razpoznavo upnika ter nepoziva s strani stečajnega upravitelja obveznost ni bila poravnana.

- Druge kratkoročne finančne obveznosti

V okviru drugih kratkoročnih finančnih obveznosti družba izkazuje:

- Kratkoročne obveznosti iz naslova kratkoročnega dela pogodb o finančnem najemu v skupni višini 744.452 EUR.
- Kratkoročne obveznosti iz naslova kratkoročnega dela dolgoročnega posojila do podjetja Exoterm Holding, d. d., v višini 555.556 EUR. Posojilo je obrestovano po letni obrestni meri 6-mesečni EURIBOR + 4,95 %. Zadnji obrok zapade v plačilo v letu 2015. Za prejeta posojila je družba zastavila delnice pridružene družbe (pojasnilo 3).
- Kratkoročne poslovne obveznosti

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Kratkoročne poslovne obveznosti do odvisnih družb	2.508	286.454
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	6.744.232	6.054.562
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	29	3.729
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	2.231.993	3.255.104
Skupaj	8.978.762	9.599.850

Kratkoročne obveznosti do odvisnih družb je družba Livar, d.d., v letu 2014 poravnala v višini 283.946 EUR. Predstavljale so predvsem obveznosti iz naslova zaračunanih stroškov storitev, ki so jih odvisne družbe zaračunale matičnemu podjetju. Po vsebini gre za stroške najete delovne sile, ki je bila konec leta 2010 zaradi prestrukturiranja prezaposlena na odvisne družbe.

Kratkoročne poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 7 %.

Obveznosti do dobaviteljev na domačem trgu znašajo 4.659.850 EUR, do dobaviteljev v tujini pa 2.084.382 EUR. Med drugimi poslovnimi obveznostmi (2.231.993 EUR) so izkazane obveznosti do zaposlenih iz naslova plač v višini 1.028.788 EUR, obveznosti do državnih institucij v višini 499.137 EUR, obveznosti za obresti od prejetih posojil od bank in od drugih v višini 170.948 EUR, obveznosti iz naslova zaračunanih obresti od dobaviteljev v višini 85.767 EUR, obveznosti do podjetja Pirex, d. o. o. 276.922 EUR, obveznosti iz naslova lizing pogodb v višini 75.091 EUR ter ostale obveznosti v znesku 95.340 EUR.

..... POJASNILO 13

PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

- Kratkoročni vračunani stroški in odhodki

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013 (prilagojeno)
Vnaprej vračunane obresti od bank	12.183	7.593
Vračunana izguba iz naslova terminskega nakupa delnic	394.000	0
Drugi vnaprej vračunani stroški	824.102	671.840
Vračunani stroški znižanja plač leta 2012	0	425.097
Vračunani stroški obresti od obveznosti do odvisnih družb	0	0
Druge pasivne časovne razmejitve	11.852	55.673
Skupaj	1.242.137	1.160.203

Pasivne časovne razmejitve v vrednosti 1.242.137 EUR se v celoti nanašajo na kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in so se primerjalno z letom 2013 povečale za 7 %.

V letu 2014 smo vračunali 394.000 EUR stroškov izgub iz naslova termanskega odkupa delnic družbe Livar Jelšingrad, a. d.. Drugi vnaprej vračunani stroški se nanašajo na vnaprej vračunane stroške, za katere je družba prejela račun v letu 2015 (136.364 EUR), kratkoročni del vračunanih rezervacij za dano poroštvo pridruženidružbi za prejeto posojilo pri tuji banki v višini 464.089 EUR, vračunane nagrade zaposlenim (125.249 EUR), ter vnaprej vračunane obveznosti za obresti obveznic (98.400 EUR).

Druge pasivne časovne razmejitve (11.852 EUR) se nanašajo na vračunane stroške reklamacij.

..... POJASNILO 14

IZVENBILANČNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

	v EUR	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Neizkoriščene kreditne linije pri bankah	0	0
Garancije	0	0
Dana poroštva	175.322	206.262
Skupaj	175.322	206.262

Izvenbilančna evidenca se nanaša na dano poroštvo družbi Topola Livar, a. d., za najeto bančno posojilo. 90 % vrednosti še neplačanih glavnih posojila je izkazanih med dolgoročnimi rezervacijami oziroma PČR, preostanek 10 % pa v zabilančni evidenci.

Družba nima drugih potencialnih obveznosti, ki ne bi bile ustrezno zajete ali izkazane v računovodskih izkazih na dan 31.12.2014.

9. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Družba se je skladno z računovodskim standardom 25 odločila za sestavo stopenjske oblike izkaza poslovnega izida po različici I. Na osnovi stroškovnega računovodstva je izdelan tudi prikaz stroškov po funkcionalnih skupinah.

v EUR		
	2014	2013
Nabavna vrednost prodanega blaga	491.343	373.918
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	44.148.561	41.726.825
Stroški prodajanja	1.812.764	1.633.257
Stroški splošnih dejavnosti	3.168.614	2.823.819
Prevrednotovalni poslovni odhodki	116.802	25.489
Skupaj	49.738.085	46.583.308

..... POJASNILO 15

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

v EUR		
	2014	2013
Prihodki od prodaje proizvodov	55.315.309	49.961.126
Prihodki od prodaje storitev	277.772	289.913
Prihodki od prodaje blaga	9.819	5.592
Prihodki od prodaje materiala	72.846	141.580
Skupaj	55.675.746	50.398.211

v EUR		
	2014	2013
Prihodki od prodaje na domačem trgu	11.674.638	10.812.110
• Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	11.592.736	10.762.865
• Prihodki od prodaje blaga in materiala	81.902	49.245
Prihodki od prodaje na tujem trgu	44.001.108	39.586.101
• Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	44.000.345	39.586.101
• Prihodki od prodaje blaga in materiala	763	0
Skupaj	55.675.746	50.398.211

Čisti prihodki od prodaje so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 10 %. Večina čistih prihodkov od prodaje (79 %) je bila dosežena s prodajo na tujem trgu.

..... POJASNILO 16

SPREMEMBE VREDN. ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE

v EUR		
	2014	2013
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	88.959	227.604
Skupaj	88.959	227.604

V letu 2014 smo dosegli povečanje vrednosti zalog v znesku 88.959 EUR, kar glede na pravila predstavitve izkaza poslovnega izida zvišuje poslovni izid.

..... POJASNILO 17

VREDNOST USREDSTVENIH LASTNIH PROIZVODOV

v EUR		
	2014	2013
Usredstveni lastni proizvodi	205.735	400.292
Skupaj	205.735	400.292

Usredstveni lastni proizvodi v višini 205.735 EUR izkazujejo vrednost lastnih izdelkov in storitev, uporabljenih za potrebe družbe, predvsem pa vrednost lastnih investicij izvedenih z delom in sredstvi družbe.

..... POJASNILO 18

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

(S PREVREDNOTOVALNIMI POSLOVNIMI PRIHODKI)

v EUR		
	2014	2013
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij	82.240	239.062
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	188.056	173.705
Skupaj	270.296	412.767

Prihodki od odprave in porabe rezervacij se nanašajo na odpravo in porabo rezervacij iz naslova kočljivih pogodb, jubilejnih nagrad ter odpravnin (podrobno v pojasnilu 11).

Druge prevrednotovalne poslovne prihodke v višini 188.056 EUR predstavljajo prihodki iz naslova:

- prejetih zavarovalniških odškodnin in bonusov v višini 122.848 EUR,
- odpisov obveznosti pri dobaviteljih v višini 16.349 EUR,
- prihodkov od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev v višini 37.238 EUR,
- ostali prihodki v višini 11.621 EUR.

..... POJASNILO 19

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

	v EUR	
	2014	2013
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	491.344	373.918
Stroški materiala	28.957.490	28.097.461
Stroški storitev	6.157.129	5.653.679
Skupaj	35.605.963	34.125.058

V letu 2014 sicer v primerjavi z letom 2013 ugotavljamo višje stroške, a se je povečal tudi obseg proizvodnje in prodaje. Stroški materiala so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 2 %, stroški storitev pa za 9 %.

V nadaljevanju je podrobneje prikazana členitev posameznih vrst stroškov materiala in storitev.

- Stroški materiala

	v EUR	
	2014	2013
Stroški materiala	23.476.874	22.614.997
Stroški pomožnega materiala	439.836	460.866
Stroški energije	3.252.819	3.391.549
Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in materiala za vzdrževanje osnovnih sredstev	1.103.306	976.730
Odpis drobnega inventarja in embalaže	642.798	603.949
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	26.428	25.014
Drugi stroški materiala	15.429	24.356
Skupaj	28.957.490	28.097.461

- Stroški storitev

	v EUR	
	2014	2013
Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev	2.998.760	2.317.339
Stroški transportnih storitev	757.051	748.483
Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem opredmetenih osnovnih sredstev	434.332	422.523
Najemnine	336.011	276.268
Povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	79.262	55.894
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev ter zavarovalne premije	222.914	286.728
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	821.095	839.463
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	11.360	33.289
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje	33.161	29.913
Stroški drugih storitev	463.183	643.779
Skupaj	6.157.129	5.653.679

Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev so se v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 zvišali za 28 % in so znašali 2.998.760 EUR, v tem znesku je zajet tudi strošek najete tuje delovne sile, ki v letu 2014 znaša 2.464.274 EUR.

Stroške drugih storitev (463.183 EUR) predstavljajo stroški odvoza in deponiranja odpadkov (244.961 EUR), stroški storitev varovanja (177.480 EUR), stroški kontrolnih storitev (20.548 EUR) in drugi stroški (20.194 EUR).

Za revidiranje letnega poročila za poslovno leto 2014 je bil kot revizor imenovana družba KPMG SLOVENIJA, d. o. o., iz Ljubljane. Z njo je bila sklenjena pogodba o revidiranju v višini 15.500 EUR (brez DDV). Drugih poslov ali izdatkov za revizorje družba ni imela.

..... POJASNILO 20

STROŠKI DELA

	v EUR	
	2014	2013
Stroški plač	8.650.834	7.655.440
Stroški socialnih zavarovanj	1.543.326	1.367.731
• Stroški pokojninskega zavarovanja	773.775	682.123
• Stroški drugih socialnih zavarovanj	769.551	685.608
Drugi stroški dela	1.803.997	1.602.504
Skupaj	11.998.157	10.625.675

Stroški dela v letu 2014 so se v primerjavi z letom 2013 zvišali za 13 % (razlog je v 20-25 % znižanju plač v prvi polovici leta 2013). Med stroški dela družba izkazuje tudi stroške dela iz naslova neizkoriščenega letnega dopusta za leto 2014 (v višini 261.653 EUR bruto in prispevkov v višini 42.265,32 EUR). Druge stroške dela tvorijo regres za letni dopust v višini 517.300 EUR, stroški odpravnin v višini 63.266 EUR (stroški odpravnin ob upokojitvi so bili 14.620 EUR, stroški odpravnin iz poslovnega razloga pa 48.646 EUR), stroški jubilejnih nagrad v višini 28.564 EUR, stroški prevoza na in z dela v višini 543.081 EUR, stroški prehrane delavcev v višini 561.174 EUR, stroški ocenjenih in vračunanih nagrad uprave v višini 89.397 EUR ter drugi stroški v višini 1.215 EUR.

Znesek prejemkov uprave, zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe ter članov nadzornega sveta, je v letu 2014 znašal:

	v EUR
Uprava	410.760
Zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	546.474
Člani nadzornega sveta	5.729
Skupaj	962.963

Zgoraj naštetimi prejemki uprave in zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, vključujejo bruto plače, bonitete, regres za dopust ter povračila stroškov prevoza na delo. Od 01.01.2014 do 20.05.2014 je družbo vodil predsednik uprave, od 21.05.2014 do 16.12.2014 je družbo vodila tričlanska uprava, od 17.12.2014 pa družbo vodi upravni odbor.

Člani nadzornega sveta so za opravljanje funkcije prejeli sejnine.
Družba ni izdala nobenih poroštov za obveznosti članov uprave ali nadzornega sveta.

..... POJASNILO 21

ODPISI VREDNOSTI

	v EUR	
	2014	2013
Amortizacija	1.814.516	1.628.034
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	32.954	7.382
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	83.849	18.107
Skupaj	1.931.319	1.653.523

- Amortizacija

	v EUR	
	2014	2013
Amortizacija neopredmetenih sredstev	59.819	38.747
Amortizacija zgradb	206.095	196.038
Amortizacija opreme in nadomestnih delov	1.548.602	1.393.249
Skupaj	1.814.516	1.628.034

- Prevrednotovalni poslovni odhodki

	v EUR	
	2014	2013
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	32.954	7.382
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	83.849	18.107
Skupaj	116.803	25.489

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih izhajajo iz naslova izgube pri prodaji oziroma odpisa osnovnih sredstev v višini 32.954 EUR.

Prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih tvori odpis terjatev do kupcev v višini 83.849 EUR.

.... POJASNILO 22

DRUGI POSLOVNI ODHODKI

	v EUR	
	2014	2013
Oblikovanje rezervacij	100.404	34.350
Drugi stroški	191.202	372.307
Skupaj	291.606	406.657

- Rezervacije

	v EUR	
	2013	2012
Rezervacije za reklamacije	0	46.301
Rezervacije za prejete tožbe	100.404	76.793
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	52.245
Skupaj	100.404	175.339

- Drugi stroški

	v EUR	
	2014	2013
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	59.240	57.751
Izdatki za varstvo okolja	118.905	303.688
Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	4.157	1.349
Štipendije dijakom in študentom	5.021	5.069
Ostali stroški	3.879	4.450
Skupaj	191.202	372.307

..... POJASNILO 23

FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL

	v EUR	
	2014	2013
Finančni prih. iz danih posojil pridruženim družbam	46.883	48.486
Finančni prih. iz danih posojil, danih drugim	75	72
Skupaj	46.958	48.558

Finančni prihodki v višini 46.883 EUR zajemajo obresti od danih posojil podjetju Jelšingrad Livar, a. d.

..... POJASNILO 24

FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV

	v EUR	
	2014	2013
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	14.793	105.997
Skupaj	14.793	105.997

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev v vrednosti 14.793 EUR v pretežnem delu vključujejo pozneje pridobljene popuste v višini 14.494 EUR.

..... POJASNILO 25

FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE FINANČNIH NALOŽB

V letu 2014 smo preko poslovnega izida znižali vrednost finančne naložbe v družbi Jelšingrad Livar, a. d., v višini 557.524 EUR. Naložba v podjetje Jelšingrad Livar, a.d., je vrednotena po pošteni vrednosti na osnovi poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti.

Prav tako smo v letu 2014 preko poslovnega izida oblikovali popravek vrednosti naložb v odvisne družbe v vrednosti 30.000 EUR:

- Livar Belt, d.o.o., v višini 7.500 EUR,
- Livar Fmo, d.o.o., v višini 7.500 EUR,
- Livar Lnl, d.o.o., v višini 7.500 EUR,
- Livar storitve, d.o.o., v višini 7.500 EUR.

..... POJASNILO 26

FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI

v EUR		
	2014	2013 (prilagojeno)
Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank in obveznic	1.003.434	1.047.254
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	603.159	107.110
Skupaj	1.606.594	1.154.364

Finančni odhodki iz naslova posojil, prejetih od bank, vključujejo obresti od prejetih bančnih posojil v znesku 954.234 EUR (od tega 98.711 EUR zaradi plačil iz naslova poročstva do odvisnega podjetja) in odhodke od obresti za izdane obveznice v višini 49.200 EUR.

Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti vključujejo obresti iz naslova finančnih najemov 209.159 EUR ter finančne odhodke v višini 394.000 EUR iz naslova izgube pri terminskem nakupu delnic družbe Jelšingrad Livar, a. d.

..... POJASNILO 27

FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI

v EUR		
	2014	2013
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	55.820	96.565
Odhodki iz naslova zamudnih obresti drugih posl. obveznosti	12.025	16.959
Ostali finančni odhodki	94.838	114.934
Skupaj	162.683	228.458

Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti vključujejo odhodke za zamudne obresti zaračunane s strani dobaviteljev. Odhodki iz naslova zamudnih obresti do FURS-a znašajo 11.768 EUR in obresti do ostalih državnih inštitucij 257 EUR. Ostali finančni odhodki vsebujejo odhodke za obresti od financiranja odkupa

terjatev v višini 31.856 EUR, odhodke za obresti v povezavi z odkupom delnic Jelšingrad Livar, a.d., v višini 27.371 EUR, odhodke za obresti iz naslova izplačanih plač za leto 2012 v višini 27.006 EUR ter pozneje dane popuste v višini 8.605 EUR.

..... POJASNILO 28

DRUGI PRIHODKI

	v EUR	
	2014	2013
Drugi prihodki	76.896	202.872
Skupaj	76.896	202.872

Med drugimi prihodki največji del predstavljajo prihodki iz naslova vračila štipendij in odprave pasivnih časovnih razmejitev.

..... POJASNILO 29

DRUGI ODHODKI

	v EUR	
	2014	2013
Odškodnine in denarne kazni	29.669	53.013
Drugi odhodki	10.118	162.439
Skupaj	39.787	215.452

Drugi odhodki vsebujejo odhodke za vračila štipendij zaradi neizpolnjevanja pogojev.

..... POJASNILO 30

ODLOŽENI DAVKI

ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK

Odložene obveznosti za davek so pripoznane iz naslova izkazovanja nepremičnin družbe po modelu prevrednotenja po davčni stopnji 17 %.Gibanje odloženih obveznosti za davek v letu 2014 je bilo naslednje:

	v EUR	
	Nepremičnine	Skupaj
Stanje 31. 12. 2013	1.355.604	1.355.604
V breme / (dobro) izkaza poslovnega izida	0	0
V breme / (dobro) kapitala	-51.680	-51.680
• pripoznanje odloženih obveznosti za davke	9	9
• odprava odloženih obveznosti za davek	-51.689	-51.689
• razlika zaradi spremembe davčne stopnje	0	0
Stanje 31. 12. 2014	1.303.924	1.303.924

ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

V letu 2014 smo pripoznali 277.924 EUR odloženih terjatev za davek iz naslova dela neizrabljenih davčnih izgub; terjatve za odložene davke so pripoznane po davčni stopnji 17 %.

Družba je v letu 2014 pripoznala odložene terjatve za davke iz naslova dela obstoječih odbitnih začasnih davčnih razlik in neizrabljenih davčnih izgub, ki presegajo znesek odloženih obveznosti za davek, saj zaradi višine ugotovljene pozitivne davčne osnove v letu 2014 in drugih pozitivnih sprememb v poslovanju družbe v letu 2014 lahko z gotovostjo trdi, da se bodo v naslednjih letih pojavili pomembni zneski pozitivnih davčnih osnov, ki jih bo mogoče zmanjšati z odbitnimi začasnimi davčnimi razlikami, neizrabljenimi davčnimi izgubami in neizrabljenimi davčnim dobropisi.

Gibanje odloženih terjatev za davek v letu 2014 je bilo naslednje:

v EUR		
	Neizrabljena davčna izguba	Skupaj
Stanje 31. 12. 2013	2.109.793	2.109.793
V breme / (dobro) kapitala	0	0
V (breme) / dobro izkaza poslovnega izida	226.244	226.244
• pripoznanje odloženih terjatev za davke	277.924	277.924
• odprava odloženih terjatev za davek	-51.680	-51.680
• razlika zaradi spremembe davčne stopnje	0	0
Stanje 31. 12. 2014	2.336.038	2.336.038

..... POJASNILO 31

DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

V letu 2014 izkazuje družba obdavčljivo osnovo v višini 1.646.846 EUR, prenesena celotna davčna izguba pa znaša 15.488.968 EUR. Obveznost iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2014 tako znaša 279.964 EUR.

Na dan 31. 12. 2014 znašajo odbitne začasne razlike, neizrabljena davčna izguba in neizrabljeni davčni dobropisi, za katere niso oblikovane odložene terjatve za davek:

- neizrabljena davčna izguba v višini 1.747.568 EUR,
- dolgoročne rezervacije v višini 1.162.739 EUR,
- popravek vrednosti poslovnih terjatev v višini 3.368.705 EUR,
- amortizacija, ki presega davčno priznano v višini 469.954 EUR,
- finančne naložbe v višini 810.635 EUR.

Prikaz uskladitve odhodka za davek z davkom, izračunanim iz računovodskega dobička pred obdavčitvijo za leto 2014:

v EUR				
Primerjava med dejansko in izračunano davčno stopnjo		2014		2013 (prilagojeno)
Dobiček pred davki		4.155.751		3.164.005
• Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	17 %	706.478	17 %	479.683
Zneski, ki negativno vplivajo na davčno osnovo		139.294		73.228
• Znesek iz naslova zmanjšanja davkov na raven davčno priznanih odhodkov		129.994		63.116
• Znesek iz naslova povečanja davčne osnove		9.301		10.112
Zneski, ki pozitivno vplivajo na davčno osnovo		-30.613		-50.118
• Znesek iz naslova povečanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		-27.942		-9.662
• Znesek iz naslova zmanjšanja prihodkov na raven davčno priznanih odhodkov		-2.671		-40.456
Davčne olajšave		-535.196		-388.970
• Uporabljene, ki vplivajo na zmanjšanje davčne obveznosti		-535.196		-388.970
Sprememba davčne stopnje		0		0
Davčne izgube tekočega leta, za katere niso pripoznane terjatve za odložene davke		0		0
Odmerjeni davek tekočega leta	6,74 %	279.964	4,52 %	142.922
Povečanje/zmanjšanje odloženega davka		-226.244		-685.786
Davek v izkazu poslovnega izida	1,29 %	53.720	-17,16 %	-542.864

..... POJASNILO 32

ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

v EUR				
		2014		2013 (prilagojeno)
Poslovni izid iz rednega delovanja		4.118.642		3.176.583
• Poslovni izid iz poslovanja		6.413.692		4.627.961
• Poslovni izid iz financiranja		-2.295.050		-1.451.378
Poslovni izid zunaj rednega delovanja		37.109		-12.579
Celotni dobiček/izguba		4.155.751		3.164.004
Davek od dohodkov pravnih oseb		-279.964		-142.922
Odloženi davki		226.244		685.786
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		4.102.031		3.706.869
Bilančna izguba		-8.254.537		-12.356.568

10. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI

Prikaz stanj na dan 31. 12. 2014:

		v EUR			
Družba		Kratkoročne poslovne terjatve	Dolgoročne poslovne terjatve	Dolgoročno dana posojila	Kratkoročno dana posojila
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar storitve, d. o. o. – v stečaju	odvisno podjetje	0	0	0	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	pridruženo podjetje	65.900	0	0	660.000
Skupaj		65.900	0	0	660.000

		v EUR	
Družba		Kratkoročne poslovne obveznosti	Dolgoročne finančne obveznosti
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	2.508	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Livar storitve, d. o. o. – v stečaju	odvisno podjetje	0	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	pridruženo podjetje	0	0
Skupaj		2.508	0

Prikaz prometa s povezanimi osebami v letu 2014:

		v EUR			
Družba		Kumulativni promet terjatev iz poslovanja	Kumulativni promet obveznosti iz poslovanja	Kumulativni promet obresti iz prejetih posojil	Kumulativni promet obresti iz danih posojil
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar storitve, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	Pridruženo podjetje	0	0	0	46.883
Skupaj		0	0	0	46.883

11. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju

Izpostavljenost likvidnostnem tveganju na dan 31.12.2014 je naslednja:

v EUR				
	Knjigovodsko stanje	Zapadlost glavnice do 1 leta	Zapadlost glavnice do 5 let	Zapadlost glavnice nad 5 let
Prejeta bančna posojila	17.305.835	6.585.938	10.719.897	0
Obveznosti iz naslova obveznic	820.000	820.000	0	0
Prejeta posojila od drugih	555.556	555.556	0	0
Obv. iz naslova finančnega najema	4.279.422	744.452	3.534.970	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	8.978.762	8.978.762	0	0
Skupaj	31.939.575	17.684.708	14.254.867	0

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan 31. 12. 2014 je naslednja:

v EUR	
Postavka	Knjigovodska vrednost
Dolgoročne poslovne terjatve	0
Dolgoročno dana posojila	0
Kratkoročna dana posojila	660.000
Terjatve do pridruženih družb	65.900
Terjatve do kupcev	10.317.642
Druge kratkoročne poslovne terjatve	2.090.007
SKUPAJ	13.133.549

Kratkoročna dana posojila niso izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju; kratkoročna posojila so delno zavarovana.

Terjatve do kupcev so v pretežni meri nezapadle. Družba je v letu 2014 oblikovala popravek vrednosti terjatev v višini 79.196 EUR. Kratkoročne poslovne terjatve niso zavarovane.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju

Kratkoročne finančne obveznosti do bank in leasingodajalcev so vezane na EURIBOR, kar vpliva na izpostavljenost tveganju spremembe obrestnih mer. Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila na dan 31. 12. 2013 naslednja:

v EUR	
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri	
Finančna sredstva	160.000
Finančne obveznosti	1.460.000
Finančni inštrumenti po variabilni obrestni meri	
Finančna sredstva	500.000
Finančne obveznosti	21.500.812

Tveganje poštene vrednosti

Spodnja preglednica prikazuje vpliv spremembe poštene vrednosti na dan 31. 12. 2014 na kapital preko presežka iz prevrednotenja oziroma na poslovni izid (v prikazu so upoštevani odloženi davki – v primeru vrednotenja po poštenu vrednosti preko kapitala).

Postavka	Knjigovodska vrednost 31. 12. 2014	Sprememba poštene vrednosti		
		1 %	5 %	10 %
Nepremičnine družbe	12.108.080	100.497	502.485	1.004.971
Dolgoročne finančne naložbe	2.663.000	22.103	110.515	221.029
Skupaj na kapital	14.771.080	122.600	613.000	1.226.000

v EUR

12. NEGOTOVOST GLEDE PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA

Računovodski izkazi so pripravljeni na osnovi predpostavke delujočega podjetja. Družba je v letu 2014 realizirala čisti dobiček v višini 4.102 TEUR, ki ga je upravni odbor v celoti namenil za pokrivanje prenesenih izgub preteklih poslovnih let. Na dan 31. 12. 2014 izkazuje bilančno izgubo v višini 8.255 TEUR, ki presega polovico osnovnega kapitala in je ni mogoče pokriti v breme drugih sestavin kapitala. Na dan 31. 12. 2014 družba izkazuje primankljaj kratkoročnih sredstev nad obveznostmi v višini 1.002 TEUR. Skupne finančne obveznosti družbe (brez poroštvenih obveznosti, izkazanih v okviru rezervacij in PČR) na dan 31. 12. 2014 znašajo 22.961 TEUR in bi se glede na trenutno dinamiko odplačevanja, predvideno v veljavnih pogodbah o financiranju pred potrditvijo okvirnih pogojev, morale v celoti odplačati v naslednjih petih letih. Kratkoročne finančne obveznosti, ki izhajajo iz veljavnih pogodb o financiranju pred potrditvijo okvirnih pogojev, znašajo 8.706 TEUR in presegajo razpoložljivi denarni tok, ki bo na voljo ob realizaciji načrtovanih rezultatov v letu 2015.

Zaradi tega smo v mesecu septembru z bankami upnicami pristopili k pripravi načrta finančnega prestrukturiranja, ki bo tudi finančne obveznosti uravnal z razpoložljivim denarnim tokom. V času izvajanja revizijskih postopkov smo v mesecu maju dosegli potrditev okvirnih pogojev, ki so osnova za pripravo krovne pogodbe o prestrukturiranju finančnega dolga (MRA – MasterRestructuringAgreement). Program prestrukturiranja družbi omogoča znižanje stroškov financiranja, pomembno znižanje višine letnega zneska odplačila finančnega dolga in njegovo mesečno prilagoditev razpoložljivemu denarnemu toku, kar odpravlja visoko tveganje nesposobnosti odplačevanja finančnih obveznosti družbe in s tem tveganje negotovosti glede predpostavke delujočega podjetja.

13. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Po datumu bilance stanja smo uskladili okvirne pogoje dolgoročnega reprograma finančnega dolga, jih predali v končno potrjevanje bankam upnicam in dosegli njihovo končno potrditev.

14. IZJAVE

14.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

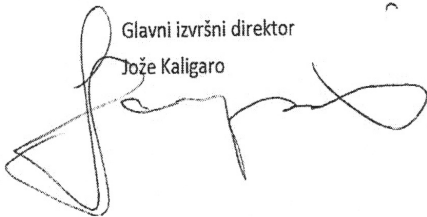
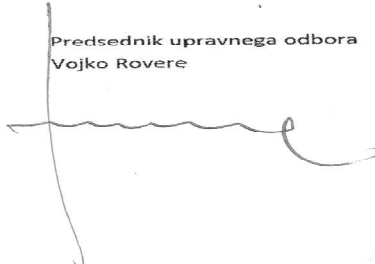
Upravni odbor družbe Livar d. d. je odgovoren za pripravo letnega poročila ter računovodskih izkazov s pojasnili na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja ter izidov poslovanja za leto 2014 v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Upravni odbor potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto končano z dnem 31. 12. 2014 in izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah,
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja,
- da so računovodski izkazi pripravljeni v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Upravni odbor je odgovoren tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe.

Ivančna Gorica, 17. 06. 2015

 Glavni izvršni direktor Jože Kaligaro	 Predsednik upravnega odbora Vojko Rovere
---	---

14.2. IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Družba pri svojem poslovanju ne uporablja kodeksa.

14.3. IZJAVA O PODRUŽNICAH

Družba nima podružnic.